Ч. 206 (14.749). Львів, субота 18. вересня 1937 Opłata pocztowa uiszczona gotówką Рік LVIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-28
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.080.
" Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

Большевики уладжують піратські напади на Середземному Морі.

Як подає „Матен", еспанський національний уряд передасть комітетові неінтервенції інформації, які недвозначно стверджують, що піратські напади на Середземному Морі переводили два большевицькі підводні судна. Вони оба недавно вплинули до пристані Алікранте; конвоював їх большевицький пароплав під командою капітана Василева, який тепер поплив до Одеси по новий транспорт муніції.

Оба підводні судна мають по 950 тон поємности і по 22 апарати до викидання торпед.

АНҐЛІЙСЬКА І ФРАНЦУСЬКА ПРЕСА ДОМАГАЄТЬСЯ РІВНОПРАВНОСТИ ДЛЯ ІТАЛІЇ ПРИ КОНТРОЛІ СЕРЕДЗЕМНОГО МОРЯ.

Деякі французькі й англійські часописи, домагаються, щоб до участи в контролі Середземного Моря допустити італійську фльоту нарівні з французькою та британською. Французька преса підкреслює можливість дальших нарад у цій справі, але звертає увагу на технічні труднощі в цьому напрямі; англійська преса домагається повної рівноправности для Італії.

Як виглядають японсько-китайські фронти?

Як відомо, на Далекому Сході повстали два фронти: північний та південний. На північний японці наступають зі сторони Манджурії та підчинених японським впливам північно-китайських провінцій; крім того японська фльота висадила десант під Шанґаєм і так повстав південний фронт.

Характер обох фронтів наскрізь ріжний. У північному Китаю японські кольони оперують на дуже великих просторах: одні з них занимають Ташун — 300 км. на захід від Пекіну, інші Тсанчев — 100 км. на південь від Тієнтсіну, ще інші воюють у провінції Чагар. Одноцілого фронту там нема. Уживати змоторизовані частини важко з огляду на труднощі у постачанні бензини.

Щоб окупувати заняті терени і забезпечити транспорти, японці посилають до північного Китаю великі війська. Не зважаючи на те, напади китайських партизанів на крила і запілля японських військ стають щораз то частіші.

ЯПОНЦІ ЗАНЯЛИ ЩЕ ОДИН КИТАЙСЬКИЙ ОСТРОВ.

Як подають зі Шанґаю, японські війська обсадили остров Чеміншен, який лежить недалеко берегів провінції Гайчов.

КИТАЙСЬКІ УКРІПЛЕННЯ.

Китайське командування вибудувало на півночі сильну лінію укріплень між Паотінфу і Чанчов. 350-тисячна китайська армія обсадила ту лінію.

Комітерн шахує нанкінський уряд.

До Сіяну, столиці провінції Шансі, приїхало через зовнішню Монголію з Москви 20 китайських комуністів, які мають обняти контролю над червоними військами, які недавно перейшли на протияпонський фронт. Вони мають слідкувати за політикою нанкінського уряду та зорганізувати демонстрації, терор і повстання на випадок, якби нанкінський уряд не хотів співпрацювати з комуністами, або якби намагався заключити мир з Японією.

У столиці зовнішньої Монголії, Улан Батор створено міжнародню комуністичну бриґаду на взір еспанських. Ця бриґада візьме чинну участь у боях на Далекому Сході.

КОМУНІСТИЧНА ДИВЕРСІЯ НА ФОРМОЗІ.

Як подає німецька преса, Комітерн підготовляє нову акцію в Японії. Він хоче зреволюціонізувати неяпонське населення острова Формози і довести до збройного протияпонського виступу.

З такою метою заложили комуністи „Союз визволення Формози", який зачав уже свою діяльність; він видав летючки, що їх поширюють на Формозі. Цілою акцією кермує Димітров.

Наради епископату.

13. і 14. ц. м. відбулася в „Католицькім Домі" у Варшаві конференція епископату Польщі, в якій взяло участь 30-ох епископів. Темою нарад була розбудова Католицької Акції, налагодження паломництв, активізація організацій молоді та деякі застрашуючі обяви в суспільному житті. У першому дні нарад брав участь папський нунцій.

„Далой ґрамотних!"

Львів, 17. вересня 1937.

Під повищим наголовком поміщено в „Ділі" (ч. 200. з 11. ц. м.) допис з Тернополя про те, що тимчасова управа найстаршої і найбагатшої в краю української гуманітарної фундації князя Константина Острожського в Тернополі на своєму засіданні 31. серпня ц. р. рішила змінити її статут, виключуючи з управи інтелігенцію й обмежуючи членство в управі тільки до рільників, ремісників і купців, які родилися і постійно мешкають в Тернополі. Ця постанова незвичайно характеристична, бо не тільки проголошено нею гасло „геть з інтелігенцією", але й рівночасно проголошено засаду виключности „автохтонів", до яких не зараховано постійно осілих в Тернополі рільників, ремісників та купців, що припадково не мали великої чести народитися у цьому славетному місті.

Подібна постанова у нашому східно-галицькому селі виключена. Наше село не лише перевищує національною свідомістю і зорганізованістю наше східно-галицьке місто, але в додатку є і більше відпорне на чужонаціональні впливи і безнастанний ворожий натиск. Міст і містечок у Східній Галичині є коло сотні і за винятком кількох з дуже маленькою кількістю українського населення, усюди є поважний його відсоток, з більших міст найвищий якраз у Тернополі. Та великого помітного сліду у розвитку нашої духової і матеріяльної культури не залишають вони сьогодні по собі. А якщо й у дечому двигаються, то зправило не завдяки місцевому автохтонному міщанству, дуже відсталому, тільки в першій мірі завдяки праці місцевої інтелігенції, здебільша немісцевого походження і більше меткого напливового міщанського елементу.

У першу чергу треба це сказати про Тернопіль, відомий і поза ним з так званих „кавунів", але не тих смішних і соковитих, лише з окремої породи людей, про характер яких висказується відемно ще з 70 літ мин. віку і д-р Евген Олесницький у своїх друкованих в „Ділі" спогадах. На жаль, тернопільські „кавуни" не виїмкові, бо подібних їм можна знайти і в інших містах та містечках, про яких неодно міг би сказати дещо з тамошніх діячів, а саме їх невиправдану нічим ненависть та недовіря до інтелігенції, особливо тієї, що не вийшла з неї, або у ній не омоталася.

Та річ не у тому, як ставиться до провідної духової верстви якийнебудь темний чоловік, але якраз у тому, що гасло „далой ґрамотних!" поширював і поширює серед наших мас наш противник у свому інтересі і використовує ще й досі для себе. Очевидно, слово „ґрамотний" треба розуміти ширше, а саме інтелігенцію чи пак провідну верству народу.

Сумні маємо з цього огляду історичні ремінісценції. Ще царська історична Москва своїми агентурами на Україні ширила недовіря і ненависть — головно під фірмою оборони православія і соціяльних інтересів мас — серед низового козацтва, міщанства і поспільства проти козацької старшини як толішньої української провідної верстви, зі своїм остаточним успіхом під Полтавою та остаточним закріпощенням самих мас.

Ще нагляднїше повторилося це і за наших вже часів. Большевики, прийшовши перед 20 роками до влади, кинули в маси гасло „далой грамотних!" і „граб награбльонное". І мали успіх, у себе на Московщині, а при допомозі пpeріжних Махнів мали його і на Україні. Підюджені большевицькими агентами маси допомагали їм винищувати фізично інтелігенцію, а по селах „кулаків" чи як їх ще звали „куркулів". Робили це у першу чергу комнезами (комбеди) комітети незаможних, на ділі сільські босяки і гільтаї.

На цьому не кінець. Вправившися масовою різнею зі значною частиною освіченого громадянства, що не співчувало й не могло співчувати з новою владою, большевики в якийсь час пізніше зліквідували і самих комбедів, що як нездисциплінований і руїнницький елемент були їм перешкодою в організації їх режиму. Це на Московщині. На Україні, що довший час чинно виступала проти нової червоної окупації, комнезамів як своє погромницьке знаряддя оставили большевики ще довший час. Треба було зліквідувати до решти і то буквально і ці недобитки української інтелігенції (у ширшому розумінні грамотних), що спаслася ще від розстрілів і погромів. Для цього у значній мірі помічними були тут ті нетямучі або злобні землячки, що кричали, як от недавно в Тернополі, „далой грамотних"!" Однак на цьому не заробили зовсім ті, що були виконавцями повищого гасла. Зацарювало там незнане в історії кріпацтво і духова неволя, що поглотили і тих, які дали себе запрягти до большевицького воза і нацькували проти рідного інтелігентського проводу.

Подібне було, лише у цілком іншій формі, і по західній стороні ризької лінії. Тут кількакратно проголошували тезу, що українську інтелігенцію треба поминути і зігнорувати та понад її головами порозумітися безпосередньо з народніми масами, які „вдоволені" і нічого іншого собі не бажають, як того, що є. Було це отже своєрідне „далой грамотних!"

І чи на українських землях в Польщі принялося це гасло, кинене противником у свому інтересі? З дуже, а дуже незначними виїмками — ні! Зокрема в Галичині. Не вдалися тут спроби з так званими хліборобами, не вдаються і остаточно напевно не вдадуться сучасні спроби на Гуцульщині при допомозі усяких Шекериків і Доменських. Східно-галицьке село у своїй величезній більшості морально і національно здорове і добре оцінює вагу та значіння інтелігенції як провідної духової верстви у житті і розвитку нашого народу як цілости, або і хочби на сільському відтинку. Хлібороби селяни без порівнання і більше безкорисні і щедрі на національні цілі, як наші східногалицькі хлібороби міщани. Наглядно доказує це хочби спис пожертв.

Відносини нашої історії у Східній Галичині склалися вже так, що давнє наше міщанство, яке колись давно відгривало на місцях позитивну ролю, витиснене з осередків міста на далекі периферії, стало здебільша бідними хліборобами, або ремісниками. Виставлене рівночасно на деморалізаційний вплив міської вулиці і міських магістратів та шинків, спершу дуже мало давало пригожого ґрунту для творчої організаційної національної роботи. Очевидно й тут були виїмки у цілому ряді менших міст, як нпр. Яворів, Комарно, Угнів, Буськ, Калуш, Городенка. З отих ремісничих домів вийшло чимало нашої інтелігенції, не кажучи вже про найбільше щодо українства місто — Тернопіль.

Та ба — виходили священники і народні вчителі, дещо іншої світської інтелігенції, та не виходили майже зовсім новочасні міщани, якими є кваліфіковані та освічені ремісники, промисловці і купці. На місці оставались надальше спролетаризовані хлібороби і ремісники, мало зацікавлені новочасним життям. Як хто з них матеріяльно і дещо вибився, то здебільша був цілковито глухий на національні гасла, а його кишеня замкнена на національні пожертви.

Щастям для нас був приплив до міських варстатів — виїмково і до купецтва — бідного але духом здорового сільського елементу, в поворонних часах інтелігентного та нераз і висококваліфікованого. Він сьогодні творить перші кадри нашого справдішнього міщанства, що гуртується головно в Союзі Українських Купців і Промисловців, а частинно і в ремісничому товаристві „Зоря" та „Міщанському Братстві". А перші підвалини під теперішню організацію нашого міщанства клали вже давно ніхто інший як українські інтелігенти, згадати хочби пок. Василя Нагірного і з живучих д-ра Костя Левицького і Мик. Заячківського. І ті міщани, які є сьогодні поважними і поважаними громадянами, йдуть рука в руку з інтелектуальною елітою в усіх національних справах.

Є вже деяка — на жаль ще дуже мала — дбайливість про виховання — міщанського доросту. А які практичні осяги може зробити нова міщанська організація, доказом цього розвиток Українського Торговельно-Промислового Банку у Львові, що став можливий тому, що у його проводі не „кавуни", але справдішні інтелігенти та солідні фахівці.

Міщанське середовище мені добре відоме і я працював і серед нього, та знаю, що і там є наші ідейні одиниці. Особисто дивлюся з повною вірою у розвій і успіхи нашого зmodернізованого міщанства, до яких причиниться без сумніву і сучасне лихоліття. А тоді до неповоротної історії перейде в рядах нашого міщанства гасло кинене недавно в Тернополі: „далой грамотних!"

Д-р Степан Баран.

—o—

Ніон і Женева.

Женева, 13. вересня 1937.

Географічна термінольоґія політичної історії Европи збогатилася ще одним назвищем. Пакт прибережних держав про безпеку плавби на Середземнім Морі буде носити очевидно імя невеличкого міста Ніону, віддаленого два десятки кільометрів від Женеви. З цим мальовничим містом, оздобленим старим замком на горі, видним здалека, коли пароплав простує до нього, буде звязаний спомин про момент великого замішання в міждержавних відносинах Европи, а може й із початком їх впорядкування. Вилучення конференції з комплексу женевських справ та перенесення її до Ніону мало, як відомо, на меті зробити приємність Італії. Численні памятки старої римської культури й могутности в Ніоні гармонізувалиб дуже добре із сучасним значінням відновленої римської імперії. Але варварські методи старо-східної дипльоматії Москви надто вразили римську гідність. Італійці і німці відмовилися брати участь у ніонській конференції. Офіціяльного повідомлення про це зрештою не було до останньої хвилини, і представники преси з усіх кінців світа даремне думали в журналістичній салі Ліґи Націй, чи доведеться їхати під зимним дощем до Ніону, чи може конференція буде перенесена до Женеви. Але Ніон вже приготовано для конференції з швидкістю і зручністю, питомою для Швайцарії, що все готова приняти чужоземних гостей. В салі ратуша синдик привитав високих політиків і фахівців маринарки західних великодержав сердечною промовою і вислухав не менше щиру відповідь Дельбоса. Саля в замку і готель дали захист представникам преси для їх короткої роботи. Побут конференції в Ніоні тривав не довше, ніж ним треба було заманіфестувати тверде рішення західних держав не відступати від зазначеної програми. А позатим зроблено все, щоб великодержави, які відмовилися спонукати своїх представників сидіти поруч з п. Літвіновим, брали фактично участь у конференції. Відкликати запрошення, післане до московського уряду, чи обмежити поважно волю слова Літвінова в Ніоні, не було очевидно можливо. На перешкоді цьому стояли впливи комуністів на уряд „людового фронту" в Парижі та змагання Льондону уможливити за всяку ціну дальше політичне співробітництво з Парижем. У всякім разі Літвінову заборонили зазначувати виразно Італію в його промові, і він мусів спрямувати свої провокаційні закиди на адресу держави, „імя якої всім добре відомо", що викликало враження беззубої люти. Промова його була гідним продовженням двох московських нот до Риму, але полишивши другу з них цілком без відповіди, не мають у Римі потреби реаґувати й на літвіновську промову. В Льондоні і навіть у Парижі промова Літвінова викликала наскрізь неґативне враження й поважний неспокій. Ця промова, як і московські ноти до Риму, викликують у західних держав переконання, що московський уряд має намір вести свою політику, не числячися з їх політичними плянами й тактикою в европейських справах, але шантажуючи Францію та Англію при допомозі крайніх москвофільських кол у цих державах.

Але цим разом по думці „Журналь де Женев" тактика Москви принесла їй політичну поразку, „вона поповнила фундаментальну психольоґічну помилку, не зрозумівши зміни, яка зайшла в Льондоні, та уроївши собі, що перемішає карти гамірливим виступом. Англія ударемнила цей маневр незвичайно зручно та швидко. Дбайливо приготована конференція в Ніоні осягла за два дні свою мету. Не зважаючи на свою грізну промову, мусів Літвінов згодитися на застереження, згідно з яким Італії не лише не осудили, як цього бажали собі Совіти, але навіть запросили взяти участь у середземноморській поліції проти „морських бандитів"... „Угода має подвійне значіння, безпосереднє і конкретне, відновлення безпеки на Середземнім Морі, і посереднє — вона відкриває шлях до порозуміння з Італією та показує урядові СССР, що московські укази не мають значіння на заході".

В Женеві висловлюють надію, що Італія пристане до постанов ніонської конференції і не відмовиться перебрати на себе охорону запропонованої їй частини Середземного Моря. Надію цю скріплюють і повідомлення з Риму, що постанови конференції принято там прихильно. Особливо добре враження мала зробити в Римі та обставина, що СССР виключено зовсім з контролі на Середземнім Морі. Зокрема „Корієре делля Сера" підкреслює, що держави Балканської Антанти приняли проект ніонської конвенції при тій умовині, що й Італія пристане на нього, бо інакше вони опинились би в тім становищі, яке було витворене свого часу в добі санкцій.

Німецька преса підкреслює також з вдоволенням московську поразку в Ніоні, а „Фелькішер Беобахтер" звертає увагу на те, що умовини охорони кораблів на Середземнім Морі дають урядові ґенерала Франка фактично права воюючої сторони. І справді, ця охорона відноситься лише до кораблів, які „не належать до воюючих в Еспанії сторін". Отже підводні човни національної Еспанії можуть з повним правом топити кораблі большевицької Еспанії не лише в територіяльних водах Еспанії, а й на відкритім морі. Позатим постанови ніонської конференції можна розуміти дуже широко. До кораблів воюючих сторін належать очевидно й такі, які пливуть під чужим, звичайно англійським прапором, що його дуже охоче надуживають большевики. До кого належать кораблі навантажені зброєю для воюючих партій, питання також досить сумнівне. Остільки-ж невиразно зазначені й умовини, при яких вартові кораблі мають право топити підводні човни.

Тимчасом у колах Л. Н. переважає думка, що успішне закінчення ніонської конференції спричинило поліпшення відносин між великими державами та вирівняло шлях для їх дальшого порозуміння. Сподіваються, що Англія використає успіх цієї конференції в напрямі полагоди й етіопської справи. Відкриття Ради Л. Н. минуло досить непомітно, заслонене подіями в Ніоні, а саме в Раді готується Літвінов зреванжуватись за свою останню поразку. Сприятливою обставиною для нього є те, що невблаганний альфабетний порядок віддав провід Радою до рук еспанського большевицького вождя Неґріна, який ніякого каганця на красномовність представника Москви очевидно не накладе. При обговорюванні самої еспанської справи проводити нарадами буде хтось інший. Але боротьба в Раді заповідається тим більш

ковського сусіда, з яким родинно не мішався при всій віроісповідній близькости через православну церкву. І саме збереження чистоти крови і вищість культури охоронила нас там від денаціоналізації навіть тоді, коли за царських часів ми не мали якихнебудь окремих національно-організаційних форм.

Інакше було на заході і на північному заході. Тут наші етнографічні кордони ще за історичної Польщі в 16. і 17. віках сягали значно далі на захід як сьогодні. Західні границі руського воєвідства, як не менше белзького покривалися з нашою етнографічною територією. Не тільки Лежайськ, але і Ряшів та Замістє лежали на суцільній ще українській етнографічній области, що сягала тоді дещо дальше на захід від тих міст. Ще в 40-вих роках мин. століття в часі, коли переводили в Галичині першу загальну конскрипцію, головно у військових цілях, територія за Сяном аж поза Ряшів означена як територія мішана, яку ми втратили майже в цілости за яких сто літ, залишаючи там тільки незначні острівчики, про долю яких перед двома роками писав д-р Іван Німчук на сторінках „Діла". Значні смуги на Підляшші і Холмщині стратили ми вже після оголошення толеранційного указу з 1905. р. Денаціоналізацію і в Західній Галичині і за Сяном і на Підляшші та Холмщині довершила зміна віроісповідання греко-католицького чи православного на римо-католицьке, через яке наше населення ввійшло безпосередньо в орбіту польських нівеляційних впливів.

І нині на цілій нашій західній і північно-західній лінії йде далі ввесь час наступ на наші позиції вже не лише при помочі костела, школи та адміністрації, але теж і політичних впливів, передовсім польських людовецьких організацій, наскрізь демагогічних і нам ворожих. Про це були нераз часописні згадки, хочби з нагоди минулорічних кривавих подій в Кречовичах біля Переворська і в деяких селах рудецького повіту. Конечна наша оборона на лінії Сяну ще сяк-так зорганізована, хоч не у такій мірі, як цього нам треба. Зате дуже зле з нашою обороною на північно-західних окраїнах, де ми при теперішніх умовинах тратимо ще доволі багато.

Зчерги слід згадати і про те, що ми сьогодні тратимо внаслідок нашої внутрішньої деморалізації і за слабої національної відпорности вже тільки одиниць між Сяном і Збручем — отже там, де існував і існує український Піємонт. І тут саме треба згадати про одну пошесть, яку послідовно треба побороювати.

Маю на думці віроісповідне відступство і перехід на римо-кат. віроісповідання (так звана популярно зміна метрики), що у наших відносинах є рівнозначне зі зміною національности.

Ще до світової війни, головно серед старшого інтелігентського покоління, по містах та нижчої міської служби були нерідкі типи „генте рутені — націоне полоні", що признавалися до греко-кат. віроісповідання, а в житті були поляками. По війні це змінилося, бо вони самі, чи їх діти, змінили метрику і зірвали всякі звязки зі своїм дотеперішнім походженням. Цей тип вимер, або вже вимирає.

Зродився на його місце тип далеко страшніший, що походить вже з нашого безпосереднього середовища. Знаємо з власної обсервації і читаємо в пресі про нерідкі „зміни метрики" на селі і в місті. Польська сторона зі своїм духовенством у проводі, що завжди було шовіністичне і нам вороже, повела широку агітацію за зміною греко-кат. віроісповідання на римо-католицьке. І має, на жаль, деякі успіхи. За ціну надії на нужденну посаду, або щоб не втратити хліба, фабрикується нині римо-католиків і безпосередньо поляків. За можливість купна грунту за свої добрі гроші з парцеляції зміняє дехто метрику і на селі, зокрема там, де українці є в меншости, хоч покищо не зміняє такий сільський відступник ні української мови, ні звичаїв.

Але є інші болючіші випадки. Знаю їх більше і тільки для прикладу подам кілька. Син заможного адвоката, колишнього українського повітового комісаря, ще й нині доволі діяльного нашого громадянина, з вищими студіями, жениться з полькою і якстій зміняє метрику. Нині як поляк сидить у хаті батька і є на його ласці. Колишній наш богослов жениться у кольоніста, зміняє обряд, поселюється як господар в українському селі, — і є поляком. Інший, теж в українському селі, колишній студент фільософії за посаду кандидата на помічника громадського писаря, теж покидає греко-католицьку церкву. Таких прикладів знаю цілу низку. А все те колишні учні українських гімназій, навіть рідно-шкільних.

Для націоналістів, що стоять на протилежнім бігуні національних перевертнів, є тут широке поле для корисної праці.

Д-р Степан Баран.

Чого японці хочуть від китайців?

ОБОРОНА, НЕ НАСТУП.

Нема ніякого сумніву, що по важких боях біля китайського муру та по завзятих боях, що спалахнули між японськими частинами і китайськими військами в Шангаю, війна між цими двома азійськими державами стала жахливою дійсністю. Дійсністю, яка згодом може мати необчислимі наслідки не тільки для Азії, але й для Европи. Бо куди глибші причини викликали цю заверюху, як відомий китайсько-японський антагонізм.

Переконання, буцімто Японія викликала цілу заверюху не лиш, що нестійне, але навіть подекуди фальшиве. Адже, коли пригадаємо собі розвій китайських подій, мусимо ствердити, що всі інциденти, що спричинили теперішній конфлікт, викликали не японці, але китайці, хоч навіть проти волі й інтересів свого уряду.

Чого хоче в Китаю Японія? Війни? Ні! Така відповідь насувається вже в першій хвилині, коли приглянемося японським інтересам у північному Китаю. Усі непорозуміння в Шангаю, в тій найбільшій китайській пристані зродилися проти волі японців. Адже криваві бої також почалися не з вини японців. Японці мають у Шангаю стільки своїх громадян, постійних мешканців того міста, мають так багато своїх фабрик та ріжних багатих підприємств, що тільки в їх інтересі є повний лад і спокій у тому місті. Коли рятувати майна й життя своїх громадян не вдалося мирно, тоді ясно, що японці мусіли вжити більше переконливих аргументів, як переговори, хоч навіть і тепер не покидають ще надії на мирне полагодження справ.

Напружена ситуація в північнім Китаю не є вислідом якоїсь окремої китайської політики, або вислідом якихось внутрішніх умовин. Китайська держава тільки назовні робить вражіння одноцілої держави. В дійсності внутрі Китаю зударюються зі собою ріжні течії, які здебільша залежні від ріжних посторонніх чинників. Маршал Чай-Кай-Шек мусить із тими впливами рахуватися і хоч він сам не є прихильником протияпонської політики, опинився в невигідній ситуації. Він добачує в мирнім співжитті Китаю з Японією величезні користи для китайців та для розвитку китайського промислу й торговлі. Одначе велика частина молодої китайської ґенерації є наставлена, завдяки незвичайно вмілій та хитрій пропаганді Совітів, проти Японії. Також багато китайських генералів, яким залежить на прихильності молоді, гостро виступають проти Японії. Отже Чан-Кай-Шек мусить рад-не-рад іти за більшістю, коли хоче втримати своє провідне становище. Автім рахує він ще й на те, що його становище сильно скріпиться на випадок невдач войовничих генералів. Що така політика і такі пляни сильно небезпечні, не треба цього зовсім підкреслювати.

Плян, що його суґґерують Японії ворожі протияпонські чинники, буцімто Японія після перемоги над Китаєм пішлаб на підбиття світу, наскрізь утопійний. Японський імперіялізм наскрізь реальний, продуманий. Японці рішуче за мудра нація, щоб піддавалися нереальним мріям про ґеґемонію жовтої раси над цілим світом, тимбільше, що такий утопійний плян, крім жертв нічого конкртено корисного не приніс би японцям. Японські політики не мріють про імперію в роді імперій Олександра Великого, Наполеона, чи хочби велитенської імперії Джінгіс-Хана. Кожний наглий зріст кінчився швидким упадком. Також імперії згаданих ґеніїв війни кінчилися

Ф. АЛЯХНОВІЧ. 39

7 літ на Соловках.

(Докінчення).

Вдивляюся в похід, що до нас наближається...

Мій ґепіст також вдивляється в ґрупу, що до нас наближається, бо час-до-часу реґулює наш крок:

— Поволіше!... Прібав шаґу! (Швидше).

Іде мабуть про те, щоб станути на умовленім місці кордону в точно означеній годині. Бо нечемно булоб давати на себе ждати, а зайвий поспіх міг би виставити на шкоду престіж держави. Так зрозумів я ті накази.

Я вже розпізнавав лиця людей, що до нас наближалися. На переді йшов якийсь високий мужчина в цивільнім одязі. За ним ішов із двома поліцаями по боках той, якого польський уряд виміняв за мене — Бронислав Тарашкевич. У тій хвилині відчув я не тільки наш душевний контраст, але й фізичний. Вязень „капіталістичної держави" ішов у порядним фільцовім капелюсі, в добре скроєнім осіннім плащі, в непорочно вичищених черевиках... Совітський вязень ішов в нужденім, вистрепленім кожусі, що прикривав соловецький кафтан.

Він ішов із невиразною усмішкою на лиці, а я по стільки роках небачення, дивився зацікавлений на того чоловіка, який, хоч у добрій вірі — зломав стільки людських істнувань, скеровуючи погляд своїх краянів на фата морґану зпоза кордонних стовпів.

Виміннний церемоніял. Привіти, здіймили капелюхи, стиснули собі долоні... Підписали акти виміни. Колись приятелі, сьогодні чужі люди, яких дороги розходяться в такі ріжні сторони, подали собі долоні. Звичайні вязничні компліменти: „Добре виглядаєш". „Ти також". „Дякую, але сумніваюся"...

Відтак кілька слів огірчення за мрії, що щезли, вкінці останнє стиснення долоні.

— Щасть Боже!...

Розійшлися ми в ріжні сторони.

Той із вязниці піде туди, де цілий край є одною великою вязницею, де людську думку здавили кліщі совітського абсурду, де не тільки працювати й говорити, але навіть думати і віддихати треба по одному шаблону. Він піде до краю білого невільництва, голоду, нужди й людоїдства — а я прямую на захід, до „капіталістичних" держав, де зможу спокійно спати, знаючи, що в ночі гості з ГПУ не застукають до дверей мого мешкання.

Коби лиш не снились примарні сни! Коби тільки забути про пятилетки, ударнічество, соревнованіє, про людоїдство!...

Я пяний зі щастя. Щось говорю, багато говорю... ідемо до світлиці КОП-у. Щось оповідаю... Ех, бо справді можна стати пяним зі щастя! Якеж це дивне почування! Моє перо невсилі описати такого стану.

Кажуть, що Міґуель Сервантес да Саведра, коли повернувся з неволі в альжирських піратів, заявив, що найбільшим щастям, яке чоловік може на землі осягнути, це радість із відзисканої волі. Такого саме щастя зазнав я 6. вересня 1933 р. Говорю про свою радість. Дякую... Дивлюся словами... Щось стискає мені горло зі зворушення...

Хто зна, може справді варто мучитися сім літ у совітських казаматах, щоб зазнати тієї хвилини — того найбільшого щастя.

Така хвилина вже більше не повториться. Її тільки раз у житті можна пережити.

• • •

Того вечора сидів я в ресторані в Стовпцях і їв вечерю з мясом. Я їв правдивий воловий бефштик! Із цибулею! З бульбою! З білим хлібом! Отже нічого дивного, що по стільки роках голодівки приснилися мені в ночі... большевики.

А завтра — стріча з приятелями на двірці у Вильні...

Тепер — до нового життя, до нової праці! Примари щезли.

Кінець

палка, що на деннім порядку стоїть і усунення представника „Еспанії" з Ради, присутність якого там стоїть у надто різкім противенстві до реального відношення сил в Еспанії.

Доброю нагодою для пописів московської дипльоматії в Женеві буде очевидно й китайська справа, поставлена на денний порядок цієї сесії. Цьогорічна китайська делеґація з причин зрозумілих дуже численна й поважна, як звичайно з Велінґтоном Ку на чолі. Декларація передана ним ґенеральному секретареві Л. Н., опирається на 17. артикулі пакту, який відноситься до конфлікту між двома державами, з яких одна не належить до Л. Н. Ця декларація як і поклик до Л. Н. та інших держав, не містять властиво нічого нового. Вигляди китайців знайти симпатії в Европі тим менші, чим виразніше робиться їх співробітництво з Москвою. Коли в Китаю забули, що большевицький „мир" коштував країну більше, ніж сучасна протияпонська війна, тим гірше для цієї нещасливої країни. Память европейців відсвіжена еспанськими подіями.

Тимчасове злагіднення атмосфери в Женеві зрештою тут заспокоєння не викликує. Поважні несподіванки вважають зовсім можливими.

М. Данько.

Квіти, ремінісценції і такт...

(З ПРИВОДУ ПРИВИТАННЯ ВІЙСЬКА, ЩО ВЕРТАЛОСЬ З МАНЕВРІВ.)

Дістаємо такого листа:

В середу дня 15. вересня ц. р. крізь тріюмфальні ворота при кінці Городецької вулиці вертались до Львова з літніх маневрів польські війська. Як це мало місце в цілій Польщі, також і у Львові відбулось оваційне привитання вертаючих військових відділів. Цілу трасу від кінця Городецької вулиці, через вулиці Льва Сапіги, Сикстуську і Леґіонів обставлено шпалірами шкільної молоді, що квітами й окликами витала повертаючі до міста полки. Усі львівські школи, хлопячі й дівочі, під проводом своїх учителів і зі шкільними прапорами, з барвистими наруччями квітів перед 12. год. пол. вмережали вулиці, що ними мало переходити військо.

Переходжу вулицею і бачу знайомі обличчя гімназійних учителів українців, що стоять при довгому ряді гранатових шкільних однострої в. Це українська гімназія. У руках квіти.

А вечором слухав я радія зі Львова, що передавало утриваленний на плиті хід привитання львівського ґарнізону. Інформував спікер львівської висильні п. К. Вайда, попри це виголосив промову-подяку до мешканців Львова сотник Хендзинський.

Репортаж п. Вайди, монотонний і недоладний, переплітаний був для декорації ріжними ремінісценціями про Львів і його недалеке минуле: оборона Львова, відсіч і т. п. Цього роду вискоки львівського радія мають свою традицію і годі їм дивуватися. Тимбільше п. Вайді-Щепкові, який був видно заліниввий продумати щось ориґінального і волів зачерпнути з готового мішка гурра-патріотичних фраз.

Обсерватор.

Найліпше обезпечення.

Іван Рак приїхав з Америки. Повелося йому, має заняття, тяжко працює, але відповідно заробляє на утримання. Оповідає знайомим направо і наліво чудні чуда в американському стилі, підмальовуючи дещо, час від часу.

— У нас бізнес — каже це не щобудь. Гріш — це не лише час, це право. Слухайте!: В Шікаго входить до крамниці багатий купець, вибирає собі велику коробку з цигарами. З цією орудкою біжить до товариства обезпечень і асекурує свої цигара від вогню. За тиждень, як уже викурив усі цигара — голоситься в товаристві обезпечень і жадає, щоб йому виплатили полісу. Стрічається — річ ясна — з відмовою. Отже починає проти товариства процес; суд признає йому слушність і засуджує товариство на виплату купцеві повної суми обезпеченевої полісі.

— Не хотів би я бути на місц американських обезпеченевих товариств — втручується приятель Івана, добродій К-ич.

— Чекай, братіку, це ще не кінець! Що-ж діється? По кількох днях цей купець дістає повідомлення до суду на розправу: обезпеченеве товариство скаржить його за злісний підпал обезпеченої речі! Право є правом! Купця засудили на 2 роки тюрми! Ну, і як це вам подобається?

— Мені це зовсім не подобається, якщо лише те, що оповідаєш — ти не переборщив — відповів добродій К-ич — Щоб ти таки знав, що це мені зовсім не імпонує. Оповім тобі навіть іншу історію. Чи тямиш Влодка С., того чесного Володка, якому доля наробила так багато збитків?

— А якже, я собі пригадую... Що з ним діється?

—От що, клепав Володя біду досить довго, аж спромігся на відвагу. Купив колись пів льосу на державну льотерію. Говорили йому, що він зі своїм „пехом" програє на амінь. Він нічого, завзявся й грає. В першій клясі — нічого, у другій — нічого, в третій — те сдає, аж тут гоп! — в четвертій виграв половинку від сто тисяч!

— Я дуже тішуся! Дай йому Боже!

— Підожди! Це ще не кінець. Заложив собі Володко за виграні гроші комісове бюро, працював за трьох й доробився. Тепер поширив інтерес і дає в себе працю кільканацяти особам. Та що біда навчила його розуму, а виграна вдячности, отже всім своїм співробітникам дає до кожної кляси на купно чвертки льотерійного льосу. Це — каже кожного разу — найліпше обезпечення на життя. Хто нині не виграє, цей може завтра виграти!

ФРАНЦ ГЕРЦЕҐ.

Жінка, якої ніхто не хоче зрозуміти.

Слава про паню Сердай іде в околиці така: це дуже горда, незвичайно нервова дама, що веде чесне життя. Але вона — кокетка. Вона любить подобатись і то на свій спосіб; вона не кокетує мужчин, як це роблять пусті красуні, але як молода сентиментальна дівчина, що хотілаб вийти заміж. Пані Сердай справді хотілаб вийти заміж. Річ ясна, що за якогось дуже елеґантного, багатого, з характером і — це треба тут виразно підкреслити — мужчину, що вмів би в ній закохатись по вуха. Її вибранець не мусить бути красунем — вона навіть погорджувала гарними мужчинами; вона воліла привязувати вагу до зверхнього вигляду. Вона уявляла його собі так: трохи поважний, дуже ніжний, сміливий до очайдушности і несамовито заздрісний.

Після того ви певно будете здивовані почувши, що пані Сердай була заміжня; так, вона жила дуже мирно із своїм чоловіком. Пан Сердай був дуже симпатичний, трохи флеґматичний, увесь час занятий своєю працею: осушуванням мочарів на маєтку Ретґатер.

Від двох років не цікавило його ніщо більше як оті багна, де він працював. Коли минули перші роки бурхливого кохання і він побачив, що його жінка вважає себе покривдженою життям і важко з нею порозумітись щодо цієї справи, він почав з нею поводитись, як з гарною, розпещеною дитиною.

Пані Сердай була винятково чесна, а проте вона раз-у-раз закохувалась або бодай шукала за кимось, ким моглаб бодай цікавитись, стежити за ним, чи він не належить до тих, що моглиб її розуміти.

Одного разу трапилось те, що трапляється тільки в казках: найшовся відповідний мужчина. Між довколишніми землевласниками був один, що звався Тімон; він почав цікавитися роботою Сердая у висушуванні багон. Тімон мав сальонові манери, смагляве обличчя та іскристий погляд, що впливав на жіноцтво магічно. Він мав теж трохи романтичну минувшину. Його родина була багата, але він пересварився з нею ще як хлопчина і виемігрував до Бразилії, де почав плекати каву і власною працею доробився маєтку. Він не оповідав ніколи про свої заморські пригоди, але видко було з його лиця, що він пережив неодну бурхливу хвилину.

Аранка Сердай закохалася в Тімоні від першої зустрічі з ним. Як довго він був її гостем, вона розмовляла з ним у байдужому тоні, — та як тільки залишилась з ним, зараз відчинявся в її серці малий вентиль. Одного дня для неї стало ясно, що всі ті мужчини, яких вона знала досі це не були справжні мужчини і те, що вона почувала для них не було коханням.

Пані Аранка ставала щораз більше мрійлива, щораз частіше заводила розмову про Тімона і червоніла, коли сама зміркувала, що говорить про нього за часто. Індіянин — так пестливо називала вона Тімона — імовірно не мав великого досвіду з жінками, бо довгий час уважав — вона відчувала це — їх розмови за звичайну дружбу і поводився зовсім спокійно. Він зорієнтувався щойно після одної пристрастної сцени.

Пані Сердай зранила собі руку зриваючи рожу. „Індіянин" витягнув хутко свою хустинку, обтер її кров і почав гладити спочутливо зранену руку. Дама аж підскочила.

— Чи ви маєте дрижаки? — спитав Тімон наївно.

Цього дама не могла вже знести. Якась колода не чоловік! Вона розгнівалася і розплакалась. „Боже мій! що з вами?" спитав Тімон також само здивований.

Щойно у сльозах вичитав він почування цієї жінки. Після такої сцени кілька тижнів не показався: передумував, що робити? Та за той час ствердив, що він увесь час думками при ній. Коли побачив її знову, порозуміння пішло швидко. Тепер Аранка відчула жіночим інстинктом значіння спокійної поведінки Тімона.

— Чому ви граєтесь зі мною? Чому скриваєте свої думки? Чи це гріх казати те, що відчуваємо?

— Так, я довше не можу мовчати: я кохаю вас. І ви кохаєте мене, правда?

Дама всміхнулася збентежена:

— Я повиннаб сказати: ні. Я повиннаб цінити себе більше... але не можу. Чи ви не будете мною погорджувати?

Тімонові здавалося, що так промовляла Джуліета до Ромеа.

— Але що скаже на це пан Сердай?

— Я не маю чоловіка! Він був би щасливий, якби мене позбувся... Я є тягарем для нього.

І почала змальовувати його як людину, що не розуміє її, що не бачить її страшної нудьги та одноманітности.

Тімон боронив свого приятеля:

— Карло не є злою людиною, тільки не відповідає вам.

Від того дня Тімон почав відвідувати Аранку, як наречений. Коли вони були самі — скла-

Кріза нормалізації.

ГОЛОС В АНКЕТІ „ДІЛА“ ПОСЛА ПРОФ. В. КУЗЬМОВИЧА.

(ЗАКІНЧЕННЯ АНКЕТИ.)

III.

ПОГЛЯД НА НАСЛІДКИ Т. ЗВ. НОРМАЛІЗАЦІЇ У ВНУТРІШНІХ УКРАЇНСЬКИХ СПРАВАХ.

Реагуючи на „нормалізацію“, частина українського громадянства поставилася до неї позитивно, частина вижидаюче, частина негативно. Для оцінки політичних наслідків і змін, які „нормалізація“ могла викликати, найважніша очевидно остання група. Отож слід підкреслити, що, хоч в опозиційній пресі була кампанія проти виборів і хоч справді частина українського громадянства свідомо абсентувалась підчас самого виборчого акту, то проте ця опозиція не виставила означеного політичного пляну, який — на її думку — слід би, замісць „нормалізаційного“, проводити в життя. Також не повстала ніяка зорганізована політична група, яка рішуче поборювалаб саму концепцію „нормалізації“. Таким робом, можна сказати, само проголошення „нормалізації“ не викликало досі на зовні поважніших змін у партійно-політичній конфіґурації українського громадянства. Далеко більш безпосередня політична реакція наступила нпр. після невдачі т. зв. автономічної резолюції в 1923. р.

Зате останні два роки незвичайно причинились в українському громадянстві до зрозуміння його сучасного національного положення, зокрема польсько-українських взаємин і до поширення його громадянської активности, хоч з другого боку вони одночасно скріпили його знеохоту до політики. Це парадокс та лише позірний. Сьогодні — за виїмком одиниць — нема нікого, хтоб поважно вірив у первісну концепцію нормалізації, себто в можливість скорого політичного польсько-українського порозуміння. І ця невдача нормалізаційного курсу це черговий важкий досвід української національної політики за дуже короткий час. Бо ще в 1934. р. обовязувала негація польської держави, ще в червні того року було вбивство міністра Перацького в майже кульмінаційній точці терору на більшу скалю, якого куліси дещо відслонив варшавський процес осінню 1935. р. Та вже у вересні 1935. р. відбулися вибори з голосуванням на спільних кандидатів, опісля наступили медові місяці „нормалізації“, з голосуванням за повновластями для уряду і за буджетом та з деклярацією в справі польської армії — отже політичні акти діяметрально протилежні до попередніх. Врешті прийшли передвісники фіяска нормалізації — резолюції УПР з липня 1936 — і резолюції з липня 1937., які цього фіяска не скривали. Як на три роки справді досить! У наслідках — громадянство стало майже нечутке на політичні події. Темпо зовнішніх змін стало надто скоре, щоби могло одночасно політично ріжничкувати те громадянство. Всеж таки здоровий його організм мусів заповнити пустку, викликану політичними ваганнями. Він її виповнив збільшеною аполітичною рухливістю.

З черги хочу висловити погляд, як широкі кола українського громадянства зареаґували на саму невдачу „нормалізаційної“ спроби. Не погоджуюся з думкою, що поважний вплив мав на ці кола брак негайних досягнень, чи політичних концесій. Знеохоту до „нормалізації“ з цього приводу виявила лише невелика частинка українського громадянства, яка — вживаючи терміну з польської публіцистики — визнає „емеритальний світогляд“. Маю на думці одиниці, залежні від держави або жертви лихоліття, які надіялись на її допомогу, або врешті тих, що бажали собі негайних „успіхів“ „нормалізації“ у вигляді посад і ріжних полекш збоку держави. Зате загал політично зрілого українського громадянства, отже однаково того, яке ставилось до „нормалізації“ позитивно, невтрально чи негативно, оцінював глибше сенс „нормалізації“. Він хотів бачити якісь **політичні наслідки** тієї радикальної зміни національно-політичної тактики. При одночасній польській національній і державній політиці, яку я старався схарактеризувати у відповіді на друге питання, дрібні уступки тим більше не могли цього громадянства вдоволити. Воно зрозуміло, що істотний політичний сенс „нормалізації“ не лежить у її матеріяльному ефекті, ані навіть у радикальній зміні польської національної чи державної політики, якої зрештою ніхто відразу не надіявся. Українське громадянство хотіло цей істотний сенс нормалізації бачити у **змаганні вложити національне суперництво а навіть боротьбу обох народів в рямці легальних можливостей польської держави і ступнево усувати перешкоди, які роблять цю боротьбу ненормальною.** Колиж такого домагання не було, тоді в очах нашого громадянства затратився ввесь істотний сенс нормалізації.

Ясно, що „ступневе усування перешкод“ моглоб лише тоді бути для обох сторін політично корисне, коли поодинокі практичні спроби давалиб у своєму ефекті зріст національної сили так польського як і українського громадянства і також сили польської держави. Отож — або це є в засаді неможливе, або можливе теоретично, зате практично потребувало перевірки. Очевидно, що рішаючою для тих сумнівів мусіла стати таки практика. Колиж вона була того роду, що лише один контрагент творив політичні акти, які скріплювали другого (голосування УПР за буджетом і її становище в справі армії безперечно скріплювали польську державу; успокоєння наших земель — без порівнання більше ніж деяких корінно польських — скріпило польську націю, бо поширило рямці для її цивілізаційної творчости), за те другий робив те, що ослаблювало його партнера (опіка держави над тією польською громадянською творчістю, її законодавство, шкільна, господарська політика і т. д.) — тоді сумнівів не могло вже бути: **дворічна практика „нормалізації“ перекреслила в 1937. році те, що було теоретично можливе в 1935. р.** Аджеж ніяким чином не можна заперечити того, чого польський контрагент „нормалізації“ навіть не скривав: що він змагає в майбутньому змінити зовсім національний вигляд території, на якій обовязує засада „нормалізації“. Підтвердив те, як виходить з промов у соймі та резолюцій і український контрагент.

Здається, матеріялу досить, щоб українське, політично думаюче громадянство мало право домагатися відповіді на такі питання: Коли концепція нормалізації засадничо помилкова, то чому проте вона далі є підставою політичної тактики? Колиж вона практично скріплює одного контрагента, який остаточно виявив уже свій плян політичної ліквідації партнера, то чому цей партнер тримається концепції, яка його політично ліквідує? Чи дрібні досягнення, отже можливости контакту з урядовими чинниками, деяка свобода в діяльности українських установ і т. п. — рівноважать очевидні великі користи, які нормалізація дає урядові? Колиж є якісь невідомі рації, які всеж проводові УПР кажуть далі вести „нормалізаційну“ політику в сьогоднішньому виді, то які це рації?

Ці питайники поставила над українським громадянським життям дворічна практика „нормалізації“. На них українське громадянство відповіди не має, і це викликує в його рядах оправдану, глибоку трівогу. Бож річ іде вже про загрозу для цілого українського життя, для цілого змісту українства, який попав на нашому клаптику землі в небезпеку, отже саме на клаптику, де цей зміст найцінніший. І цю загрозу добачує українське громадянстве не в наслідках своїх органічних недостач, лише як наслідок політики, яка всеж за його організоване життя відповідає.

Спроби розвязки цих питань стануть — на мою думку — в найближчому часі джерелом політичної активности українського громадянства. Те громадянство мусить уже вийти з політичної апатії і дати товчок до політичних перегрупувань. І лише ті політичні групи матимуть в українському громадянстві вплив, які викличуть у нього віру, що їхня тактика цю загрозу зменшить, себто, які творитимуть умовини зросту його сили. — Та це окрема тема.

IV.

ПОГЛЯД НА ХІД УКРАЇНСЬКОЇ ПОЛІТИКИ ЗА МИНУЛІ ДВА РОКИ.

На дещо з того, що хоче це питання, я вже відповів. Тут порушу лише одну справу, яка, хоч є ще предметом дискусії в партійно-політичних тілах УНДО, проте вже стала предметом і прилюдної дискусії. Маю на думці відділення політичного проводу УНДО від проводу Української Парляментарної Репрезентації.

Приєднуюся до погляду, що кумуляція цих функцій була помилкою. Навіть чи не тактично найбільшою. При засадничій негації політика подібна до простої ґеометричної лінії. Трудноші не в збереженні її напряму, лише у створенні політичних ситуацій, які можнаб уложити в цей напрям. Тоді зединення обох функцій додає проводові ваги та не створює конечної потреби партійної контролі. Цієї контролі не вимагає прямолінійність тактики, яку можна було на цілі роки устійнювати. Зате при „нормалізаційній“, отже в засаді опортуністичній політиці, те, що там було силою, стає тут слабістю. Тактика мусить бути більш

дали пляни спільного майбутнього. Тімон як ділова людина мав готовий плян:

— Найкраще, моя кохана, буде, коли я попросту з тобою несподівано виїду. Не маєш чого лякатись: я завезу тебе просто до моєї мами. Моя добра мама прийме тебе з відкритими обіймами. Тоді я поговорю з Карлом і я певний, що він згодиться на розвід. Зараз по шлюбі виїдемо за кордон і там пробудемо бодай пів року. За той час люди звикнуть до сензації, а потім вернемося до мого маєтку.

Після цього вони обговорювали подробиці, як улаштувати свій дім. Тімон мав навіть приготованого коня для прогульок Аранки.

— Коли-ж це буде? — спитала Аранка.

— Раніше, ніж ти собі уявляєш. Можеш мати до мене повне довіря. Я вже виберу відповідну хвилину.

Пані Сердай мала тепер доме багато праці: вона порядкувала свої сукні, вибирала дорогоцінности та улюблені книжки з бібліотеки. Служниці не могли зрозуміти цього наглого нахилу до порядку своєї пані.

Нарешті прийшла довго сподівана хвилина: лист від Тімона:

„Я чекаю тебе завтра в 10 год. зранку з повозом при цвинтарі. Вийди з дому так, якби ти йшла на прохід. Може буде дощ, але будь точно!“

Пані Сердай відписала тремкою рукою: „Буду точно!“

Тімон не спав цілу ніч. Вже від півночі сильно хвилювався. З свого маєтку виїхав до маєтку Аранки: — бачив, як цілу ніч в її кімнаті було ясно. Досвіта почав іти дощ.

Вже від 9-ої год. повіз Тімона чекав перед цвинтарем. До 10-ої чекав Тімон терпеливо. Пів години ходив нервово у мраці... Вибила одинацята — Аранки не було.

Щойно по 11-ій звилася якась постать під парасолем. Це була служниця Аранки. Тімон читав лист написаний олівцем:

„Дорогий друже! Ні, я не можу! Я хотіла сповнити Ваше бажання і бодай десять разів виходила з дому. Але коли побачила таку страшну мряку на дорозі, завагалася. Не уявляю собі, що сказав би на це мій добрий, бідний чоловік. Я скоріше вмерла би ніж моглаб це зробити. Молю Вас! вибачте мені і не нарушуйте більше мого спокою. Бувайте здорові!“

Тімон прочитав тричі лист, заки зрозумів, нарешті крикнув візникові: „До дому!“

Пів року ніхто його не бачив. Казали, що виїхав за чужину. Раз після повороту випадково зустрівся з Аранкою. Гарна дама трохи схвилювалася, але успокоїлася, коли помітила його чемний спокій. Тімон мусів нераз переїзджати попід її вікнами, коли їхав до міста. Аранка Сердай сиділа тоді спокійно у сальоні, настроєна сентиментально, як давніше і вела теоретичні дискусії з одним молодим професором про те, як рідко мужчини розуміють жіночу психольоґію. Вночі під її подушкою лежав том поезій цього молодого професора.

Її чоловік — Сердай дивився на цю нову дружбу з усміхом. Він найшов був лист Тімона і відтепер знав усе. І тепер знав, що його жінка знову закохана і насолоджується небезпекою — якої не буде. Бо саме такі жінки, яких ніхто не розуміє бувають зразковими, чесними дружинами.

Перекл. а. б.

—o—

елястична, отже часто змінлива, та разом з тим мусить стати більшою контроля. Адже тут іде про безпосередні політичні користи. На таку елястичність не може дозволити собі тіло, яке одночасно репрезентує та зосереджує в собі елементи престіжу нації. Це останнє саме його обтяжує, бож одночасно треба „робити" політику. Стає утруднена всяка політична гра. Та що найважніше кумуляція обох функцій технічно утруднює працю. В стадії „дрібних діл" можна було бодай частиною „відбитись", орґанізуючи справжню посольську „нормалізаційну" систему праці. Однак конечній у тому випадку орґанізації системи оборони і взагалі партійного життя, врешті політичній орґанізації цілої низки громадянських питань перешкоджав брак постійного краєвого політичного осередка.

Над цією справою довше розводитись не буду. Якнебудь розвинуться дальші події, український національний інтерес вимагає сьогодні, щоб контакт з урядовими чинниками, інтервенції і т. п. були лише одним з відтинків політичної діяльности. (Докінчення буде).

В. Кузьмович.

—o—

Поминальне Богослуження

в перші роковини смерти бл. п.

ЕВГЕНА ПЕРФЕЦЬКОГО,

проф. Вищ. Муз. Інституту і члена Муз. Т-ва ім. Лисенка та члена-основника і члена Ради Союзу Укр. Проф. Музик у Львові

відбудеться в неділю дня 19. вересня о год. 12-ій в полудне в Архикатедр. церкві св. Юра

на яке запрошує українське громадянство

Виділ Муз. Т-ва ім. Лисенка, Учительський Збір Вищ. Муз. Інституту і Рада Союзу Укр. Проф. Музик у Львові.

Хроніка Совітської України.

НОВІ ВІЙСЬКОВІ ТА ПАРТІЙНІ ДОСТОЙНИКИ.

Одна з характеристичних подій на Совітській Україні за останнього часу — це призначення на командира харківської військової округи командарма 2-ого ступня, Семена Тимошенка, який передтим, з осені 1935 до липня ц. р., був на становищі заступника командира київської військової округи, а з липня по вересень на становищі командира північно-кавказької округи (воно підтверджує поголоски про неласку попереднього командира тої округи, Каширіна, який ще 11. червня в складі інших засудив Тугачевського та інших).

Доля попереднього командира харківської округи, члена ЦК КП(б)У з вибору 3. червня ц. р., Івана Дубового, залишається покищо невідомою, — він теж мабуть у „неласці", дарма, що це один з героїв большевицьких военних походів; за мирних часів він командував 14. корпусом у Києві, потім був заступником командира війська української військової округи, а потім, коли вирішено українську військову округу поділити на 2: київську та харківську, — його призначили командиром тієї останньої.

Невідомо, коли саме впав Дубовий в неласку, але недавно відбувалися маневри військ харківської округи, і вітав військо при його повороті з маневрів до Харкова — тільки член військової ради Озолін.

Характеристична ця подія тому, що це вже друга зміна (після Якіра) військових командирів на Україні; вона підтверджує вістки про фермент серед війська, розташованого там, Характеристичне далі, що чомусь то Москва вважає за потрібне призначати на командирів українських військових округ саме українців з походження — Федько (київської) і Тимошенко (харківської).

Так само, коли 8. вересня пленум київського обласного комітету партії вибрав нового 2-го і 3-го секретаря обкому, Михайлова і Файбишева (замість скиненого Мирошниченка і Геращенка, що їх вибрали щойно в травні цього року і то як дуже певних партійців), то вважав за потрібне виразно у свому комунікаті підкреслити, що нововибрані обидва — українці (раніше цього ніколи не робили).

НОВИЙ СКАНДАЛЬНИЙ ПРОЦЕС.

Нема ще відомостей про закінчення трафаретного судового процесу над „контрреволюційною шкідницькою орґанізацією", яка орудувала в уманському районі. На чолі тієї орґанізації стояли не якісь підпільні бандити, а секретар уманського райпарткому (а це за тамтешніми умовами — цар і Бог для свого району) Цицарев, директор машино-тракторної станції Косяченко, заступник його Колетович та інші, всі вони „провадили шкідницьку роботу в сільському господарстві" та всі вони признаються у цьому!

Мимохіть повстає думка, що коли той процес інсценізовано, щоб відвернути незадоволення населення від вищих орґанів влади та звернути його на нижчих, то дуже зле мусить стояти в Совітах справа; колиж це були справжні „шкідники", то знову ж зле мусить стояти тамошня справа...

Мабуть небагато довіря там не тільки до місцевого адміністраційного апарату, але й до суду, бо ось наприклад суддя в Кременчузі, Повша, вирішував справи у себе в кабінеті, нікого не викликаючи, на присудах підроблював підписи „народніх засідателів", давав цим мітичним „нарзасідателям" судові доручення, а винагороду за це ховав до кишені.

ЗІ ШКІЛЬНОЇ ТА КУЛЬТУРНОЇ ХРОНІКИ.

Історичний кабінет Київського державного університету склав, як допоміжний засіб при вивченні історії у вищих шкільних заведеннях „фотоальбом"... „Петро І. і його доба" має 115 репродукцій, картин російських мистців, присвячених життю й діяльності Петра І. Дуже добре, але причім тут київський університет?!

— Українські радянські композитори Йориш, Лятошинський і Жданов, які рівнобіжно працювали аж над трьома варіянтами опери „Щорс" (большевицький ватажок з років 1918—1919 на Чернигівщині та Київщині), між іншим широко використовуючи українські народні пісні, закінчили роботу. Опери підуть на розгляд та затвердження музичних радянських та партійних орґанізацій.

— В УССР розпочали навчання по школах, але з нових 169 шкіл, які мали бути збудовані на початок шкільного року, закінчено тільки 22.

— У Києві розпочали перебудову будинку ч. 57 на вулиці Короленка, де колись містилася Центральна Рада. В тому будинку буде українська філія „Центрального Музею Леніна".

— Український драматичний робітничо-колгоспний театр Молдавії розпочинає театральний сезон песою „Кармелюк"; намічено надалі „Коварство і любов" Шіллера, „Дума про Британку" Юрія Яновського, „Лісову Пісню" Лесі Українки, тощо.

— Микола Бажан закінчив переклад з грузинської мови „Витязя в барсовій шкурі" Шоти Руставелі і віддав його до друку.

— Українські радянські ґазети відмічають трицятиліття від дня смерти Карпенка Карого і недалекі столітні роковини смерти Івана Котляревського.

Л.

„Серед руїн старого Галича".

Навіть „Век Нови" зацікавився культурною старовиною Галича і в статейці під повищим наголовком (17. IX. ц. р.) підносить памятки і руїни „своєрідного стилю галицького", який виробився на землі, де від XI. століття змагалися впливи византійського Сходу з романським Заходом. З приводу відкопаних фундаментів і камінного саркофаґу в Крилосі завважує він, що саркофаг з кістками мужчини по всій правдоподібности є домовиною фундатора відкопаної катедри — князя Ярослава Осьмомисла († 1187), а святиня була подивугідна з уваги на свою величність і красоту тесаної камінної архитектури, що саме становить одну з характеристичних признак галицького будівництва.

„Основну працю — пише м. ін. „Век Нови" — присвятив Галичові історик мистецтва д-р Йосиф Пеленський. У творі п. н. „Галич в історії середньовічного мистецтва", виданому Академією Наук у Кракові 1914. року з численними рисунками, плянами і знимками, звеличав автор всі прикмети цікавої галицької архитектури, що стиль византійський з романською орнаментикою злучила в гармонійну цілість. З тої архитектури збереглася в цілости тільки одна церква св. Пантелеймона, потім костел св. Станислава, — зразу як катедра рим.-кат. архиепископів у Галичі (перед їх перенесенням до Львова), а тепер костел францішканський. У цій книзі своїй на підставі основних дослідів археольогічних та архівальних підтримав д-р Пеленський важними доказами теорію д-ра Ал. Чоловського, що княжий замок з церквою митрополитів був на тій горі, котра здавна і до нині зветься Крилос (Капітула)."

„Руїни Галича — кінчить „Век Нови" — без сумніву криють ще неодну гідну пізнання тайну Червенської Землі."

З Ліги Націй.

Наради Ліги Націй йдуть пиняво. Підчас загальної дискусії над діяльністю Союзу Народів предсідник Зборів Ліги не міг визначити чергового пленарного засідання, бо по промові італійського делегата ніхто не записався до голосу. Подібні настрої панують теж у комісіях. У четвер рано мало відбутися під проводом Політіса засідання правничої і статутової комісії, але його треба було відкликати, бо ніхто не записався до голосу.

Заклик китайського уряду не викликав більшого зацікавлення. Його рішено відіслати до дорадчого комітету з 1933 р., який тоді займався справою окупації Манджурії японськими військами.

Рада Ліги рішила доручити англійському урядові справу дослідів над проблемою поділу Палестини.

На засіданні Ради, що відбулося в четвер, виголосив промову голова валенсійського уряду Неґрін, передаючи на той час провід Радою еквадорському делеґатові Кведові. Він запротестував проти того, що Валенсію не запросили на ніонську конференцію, як теж проти того, що з контролі на Середземнім Морі не будуть користати еспанські кораблі та твердині, що напади на еспанські червоні кораблі робили італійські кораблі. На атаки Неґріна проти ніонської конференції відповідав мін. Дельбос. Делеґат Нової Зеляндії заявив, що Еспанія сама повинна рішати про свою долю.

Літвінов домагався, щоб Рада Ліги також занялася справою піратських нападів.

В СССР вже переслідують і жидів.

Як подає совітська преса, підчас жидівських свят Нового Року на совітській Україні і Білорусі та в Біробіджані дійшло до поважних протижидівських заворушень. У Харкові безбожники напали на жидів, які молились і примусили їх замкнути синаґогу. Безбожники розігнали жидів зі синаґоги та переслідували тих жидів, які молились у приватних домах. В Києві ГПУ арештувало кількох рабінів; в Житомирі арештували рабіна, кревного Літвінова. В Борисові на Білорусі арештували рабіна Вольфсона за те, що на Новий Рік відправляв богослуження. За релігійну пропаганду влада розвязала на Білорусі 21 жидівських кагалів, а синаґоги замкнула.

ВІДЗНАЧЕНІ ЧЕКІСТИ.

„За образцовое і самоотверженное виполнение важнейших задач правительства", дістали ордери Леніна і червоної звізди такі чекісти: Л. Н. Бельський, С. Г. Волинський, С. Ґ. Ґендін, З. Н. Ґлебов-Юф, А. К. Зальпетер, Л. В. Каган, І. М. Леплевський, М. І. Літвін, М. П. Альтман, Л. С. Фріновський, І. А. Аронсон, В. М. Бріль, І. С. Візель, К. Б. Ґейман, А. В. Ґуцінський, А. С. Красовський, М. А. Лістенгурт, А. М. Хатанавер, М. М. Рубінштайн, І. С. Хозе, Е. Л. Єстрін.

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Ґеніяльні злочинці.

Так як і в буденному житті чесних людей, так теж і між злочинцями є люди більше або менше здібні, талановиті й недотепи. Можна їх назвати мистцями або ремісниками професії, беручи під увагу засоби якими вони користуються при виконуванні своїх злочинів. Бо хіба величезна ріжниця, коли бандити нападуть на банк і помордувавши прислугу, загарбають гроші і дорогоцінності і коли злочинці придумають такий складний плян, що без ніякого насильства зуміють підступом вломитися до банку чи до якогось багатія.

ДОРОГОЦІННА КНИЖКА.

До одної паризької книгарні прийшов якийсь молодий чоловік і хотів купити том старого видання Бальзакових творів, люксусово оправлених і прикрашених ріжними дорогими ілюстраціями. Тому теж ця книжка коштувала 200 франків. Одначе покупцеві була ця ціна зависока. Тоді продавець порадив покупцеві піти до другої кімнати до шефа фірми і поторгуватися з ним. Покупець пішов справді до кімнати шефа, який не мав найменшого поняття про те, що в сусідній кімнаті діялося. Клієнт запропонував шефові книжку за половину ціни, на що очевидно купець урадований таким несподіваним інтересом, негайно погодився. Щойно пізніше, коли за покупцем уже й слід застиг, переконався він, що купив свою власну книжку.

ЛЬОКАТОРКА З МИСТЕЦЬКИМ СМАКОМ.

В латинській дільниці Парижа стояв свого часу прегарний дім, що його вживали як звичайного чиншового дому. Одного дня прийшла якась молода англійка винаймити мешкання. Вона виявила багато мистецького смаку, бо вибрала собі помешкання, в якому порозміщувані були картини ріжних славних малярів. Одначе вона вимогла, щоб усі картини були підчас її побуту закриті полотном, щоб непотрібно не нищилися. По кількох місяцях вона випровадилася і коли з картин поздіймали знову полотно, виявилося, що по картинах і слід застиг. Льокаторка з мистецьким смаком вспіла за той час якслід упоратися.

ВЛОМ ДО БАНКУ.

Один незвичайно здібний та інтелігентний шлюсар працював у нюйоркській фабриці кас. Його уліпшення були такі помислові, що вкінці віддали йому провід цілої фабрики. Одначе доходи, які він з тієї нагоди мав, не вдоволювали його зовсім і він рішився відразу за одним замахом розбагатіти. Найновішу касу, яку тоді вважали за ненарушну, мав Нортгемтонбанк. Головний тресор можна було відчинити тільки трьома ключиками, які мало трьох урядовців. Цей шлюсар, на прізвище Портер, узяв собі двох помічників, яким запевнив участь у паях. У домі, що стояв побіч банку винайняв він кімнату, що притикала до тієї кімнати, де стояла каса. В ночі провертів він діру до банку і ввійшов до середини. У міжчасі спільники напали на головного касієра в його власному помешканні і відібрали йому ключик. Очевидно, що підчас цілої роботи касієра мусіли пильнувати. Портер відчинив одним ключиком усі три замки. В касі було 3 міліони в готівці, золоті, паперах і в дорогоцінностях. Відтак Портер позамикав незвичайно дбайливо всі замки і щойно тоді попсував їх. Коли Портер разом із своїми спільниками були вже безпечні, підняв касієр алярм. Тому, що замки були понищені, всі думали, що вломники відійшли без нічого, не відчинивши каси.

Щоб відчинити касу, мусіли спровадити фахівця із Шікаґа, що тривало знову цілий день.

На Портера не впало навіть найменше підозріння і він виконував ще повних три роки уряд управителя фабрики, доки „зароблені з боку" гроші не розплились.

ФАЛЬШИВИЙ ДВЕРНИК.

Коли не стало грошей, звернув Портер увагу на Мангатенбанк. Величезні дзеркальні тафлі давали змогу найдокладнішої обсервації скарбниці з вулиці. В ночі була кімната, де стояла скарбниця освітлена таким яскравим світлом, що видно було як у білий день. Здавалось, що вломитись до банку просто неможливо. Портер знову заанґажував собі спільників, які перш усього напали й обезсилили дверника. Коли засвітило світло, тоді один із Портерових помічників одягнув однострій дверника й почав зі щітками і стирками пратати в освітлених кімнатах. За той час Портер разом із другим помічником добре забезпечений доволі швидко опорожнив касу. Цілий труд оплатився, бо у скарбниці знайшли вломники 800.000 долярів. Одначе цим разом уже впало на Портера підозріння, та його швидко випустили, бо поліція не мала ніяких доказів його вини. Після цієї події рішив Портер припинити свою діяльність в Америці і перенісся до Европи. Тут теж жив він довший час із „праці своїх рук" викінчуючи цілу низку ріжних помислових вломів.

Аж у Тулюзі повинулась йому нога, його арештували і замкнули до вязниці.

КРАДІЖ 400.000 ФРАНКІВ У БІЛИЙ ДЕНЬ.

Перед будинками паризького північного залізничого двірця стоїть віз навантажений мішочками грошей. Урядовці банку, для якого гроші були призначені, обступили віз, щоб непокликаних „клієнтів" тримати здалеку від грошей. Раптом надійшло кілька осіб із двох ріжних сторін і спрямувалось просто до прислуги. Один запитав скарбника, котра дорога веде до Булевар де Мадженти, другий попросив візника вогню до папіроски. Підчас того наблизився незамітно до цієї ґрупи третій і користаючи з неуваги прислуги, „свиснув" швидко один мішочок із 400.000 фр.

Скарб піратів.

Із Мельбурну повідомляють, що там зорганізували цілий синдикат для розшуків скарбу, який буцімто захований в одній із печер Клінсліфу, маленького місточка в Австралії. Цей скарб закопали 139 літ тому пірати. Довгі часи думали всі, що заховали вони свої скарби на Кокосовім острові на Тихому Океані, одначе австралійці Річардс та Ельдрі, які стоять у проводі синдикату запевнюють, що вони мають певні докази буцімто скарби заховані саме у Квінсліфі.

Після того, як пірати заховали скарби, їх зловив британський военний кліпер і тільки 9-літньому хлопчині вдалося втекти. На плечах того хлопчини був витатуований плян печери, де захований скарб.

Річардс і Ельдрі вже перешукували згадану печеру й при помочі чоловіка, який має прикмети, що може відшукувати металі, знайшли чотири більші статуетки з золота.

—o—

Два міліони в таксівці.

Подія справді небувала навіть у такому новітньому Вавилоні, яким є Париж. До Парижа приїхала американка Маґда Кльом разом із своїм мужом на світову виставу. Молода американка була в метрополії світу така розгублена, що забула в таксівці дорогоцінности на „маленьку й незамітну" суму 2 міліонів франків. Найбільшу вартість мало намисто, яке складалося з 57 дорогих та рідких діямантів.

Поліція повідомила негайно всі ґаражі, подавши, що машина якою їхала американка була жовтого кольору. До цієї пори дорогоцінностей не знайшли

—o—

ВЕСЕЛЕ.

КРАЩІ ЧАСИ.

В добірному товаристві говорять про загальний упадок моральности. На те заявляє одна стара панна:

— Говоріть собі, що хочете, одначе мужчини нині моральніші, як давніше.

— Чому?

— Сорок літ тому не могла я перейти сама спокійно вулицею, а сьогодні ніхто навіть на мене не дивиться

НЕМА РЯТУНКУ.

— Я оповів учора своїй нареченій цілу свою минувшину.

— Ну... і?

— Нема рятунку... Вона все таки хоче вийти за мене замуж.

АМЕРИКАНСЬКА РЕКЛЯМА.

На цвинтарі в Шікаґо на однім гробівці помістили такий напис:

„Тут спочиває блаженним сном Джон Діксон, який притулив запалену сірничку до збірника в авті, щоб переконатися, чи є ще в нім бензина. Бензина з фірми Стандард Ойлль ще була. Прожив він 50 літ".

ЖИВИЙ КЛУНОК

До трамваю сідає якась жінка з величезним клунком. Кондуктор каже:

— За той клунок мусите викупити білет.

— Конче?

— Конче! Такі приписи.

— Добре. Як мус то мус! — каже жінка і розвиваючи клунок каже:

— Вилазь, синку і сядь собі. І так мушу купити білет.

КРОКОДИЛІ.

В товаристві говорять про крокодилів.

— Чи в Нілю направду так небезпечно купатися? — питає панна Ірка. — Чи крокодилі такі пажерливі, що зїдають людей?

— Вони зовсім не є такі пажерливі. Навпаки — можуть їсти раз на 3 місяці.

— То тоді, як крокодилі наїдяться, можна купатися безпечно?

— Так, тільки треба вважати на тих крокодилів, що ще нічого не їли і скінчили вже свій 3-місячний піст

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жалуймо датків на скріплення освітних змагань.

Невідома земля.

До Парижа повернулась після 18-місячної неприсутности французька географічна місія, яка відвідала непрослідженні досі землі середущої Азії Ґібо й Ліотаром.

Головним завданням місії було прослідження долини ріки Салюен, яку теж називають Таліенгом. Випливає вона в тибетанських горах; пливе відтак по китайській території провінції Юнану, повертається до англійської Бірми і впадає до океану.

Тибетанська частина ріки Салюен була до цієї пори непрослідженa. Туди не продісталася ще ні разу нога европейця і на карті творила ця територія білу пляму. Пояснювали це тим, що племя Ліссу, яке там живе, зустрічало дуже ворожо всіх чужинців.

ПЛЕМЯ ЛІССУ

Всі спроби европейських експедицій добитись до джерел Салюени кінчилися невдачами, іноді навіть трагічно. В 1889 р. князь Генрик Орлеанський, який із важкими трудами добився до границь територій Ліссу, мусів з нічим завернути. Таким самим успіхом покінчалася експедиція англійців Літтона і Фореста в 1909 р. Німецьких дослідників Брунґубера і Шмітса рік пізніше тузeмці по звірськи помордували. Від того часу ніхто не пробував перейти долину Салюени.

ЕКСПЕДИЦІЯ ҐІБО Й ЛІОТАРІЯ.

Експедиція Ґібо й Ліотарія перейшла 2.500 км. по найдикших закутинах Тибету, з того 800 км. пішком. Ця гірська долина така непрохідна, що по ній можуть перейти ледви мули. Французькі вчені перейшли цілу територію і привезли тепер незвичайно багатий і цікавий науковий матеріял.

Враження з Гібральтару.

Альжир, 11. IX. 1937.

Хто подорожує, як ми у групі німецьких та австрійських журналістів через Атлянтійський Океан та Біскаю навколо Іберійського півострова, той очікує певно побачити принаймні з далека дещо з еспанської війни. Ба треба нам, пасажирам елеґантного та люксусового корабля товариства „Гапаг" (Гамбурсько-американської Лінії) — „Мільвокі" пильно приглянутися, щоби хоч дещо видіти. Про ескадри літаків, кинені бомби, галас та гарматні блискавки з недалекого берега Астурії, при переїзді не чути нічого. Зате бачимо довгий ряд англійських кружляків на висоті Капу Фіністери, бачимо малі пароходи наповнені аж до границі вантажної лінії (Лядеслінії) якимсь матеріялом, будьто би воєнним, бо навмисне не показують вони свого прапору. Лишаючи Португалію позаду, витають нас недалеко Капу Тариди перші національно-еспанські прапори та вартові вежі. Скоро показуються ще й малі швидкі митні човни уряду Франка, контролюючи майже кожний підозрілий їм корабель у дорозі до Гібральтару. Та нараз надибуємо могутнього, залізного велитня — німецький кружляк „Адміраль Шер", той самий, що бомбардував кілька місяців тому Альмерію. Це для кожного з нас незабутні хвилини. Тут один з найкращих кораблів німецької торговельної фльоти „Мільвокі" з кількасот пасажирами з усіх народів, там прегарний білий кружляк зі своїми гарматами, торпедами та водяними літаками. Його моряки стоять у густих рядах на чердаку. Тут маємо образ змагання Німеччини відвоювати собі давнє становище в міжнародньому мореплавстві, там символ новозростаючої сили німецької воєнної маринарки. А тут і там лунає ніким не наказаний, несподіваний і одночасний звук могутнього національного гимну „Дойчлянд, Дойчлянд ібер аллес"...

Світ знову як колись респектує сьогодні Німеччину. В Лісабоні на кожному кроці, на далекій Мадейрі у кожній вулиці витають гостей із „Мільвокі" німецьким привітом. А навіть тоді, як у самому Гібральтарі, вуглеві робітники у пристані показують їм навмисне „стиснений кулак" большевицького фронтового привіту, то це тільки злість проти сильного противника. Сильний ще „народній фронт" серед еспанського населення Гібральтару, ще не ховає велика його частина своїх симпатій для уряду у Валенсії та демонстративно читає мадридські газети. Але англійські пани Гібральтару знають, як тримати залізний порядок. А порядок є в цій британській кольонії, більший порядок, як денебудь на іберійському півострові. Нема жебраків по вулицях, нема бруду та неладу, не видно всякої бездільної наволочі. Зате є безнастанне, пульсуюче життя на „Мейн Стріт" — головної вулиці міста. Там особливо численні крамниці індійських купців, які продають по незвичайно дешевих цінах шовкові матеріяли з Китаю, дешево тому, що Гібральтар, як вільна пристань не знає ніякого мита. Впадають в око — бо ніде в полудневих країнах їх так часто по вулицях не видно — численні гарні жінки, що проходжуються в день, англійки та еспанки. Якби не було стільки воєнних кораблів у пристані, стільки моряків та жовнірів по вулицях та якби не чути живої будівельної діяльности у військовій окрузі аж геть до самої висоти гібральтарської скали, ніхто і не подумав би, що за нею кишить кривава братовбивча війна. Коли в темряві лунає ціле місто серед моря світла, то яскраво червоно відбиває на небі лінія лямп на прикордонному беріжку. І дивимося на це як на червоний смолоскип, що виріс понад могутньою скалою, над якою панує британська сила в Середземному Морі.

Віденець.

ІТАЛІЯ ЗАБОРОНИЛА СВОЇМ КОРАБЛЯМ ПРИЧАЛЮВАТИ ДО ЧОРНОМОРСЬКИХ БОЛЬШЕВИЦЬКИХ ПРИСТАНЕЙ.

Як подає румунська преса, агенція італійського мореплавського товариства в Констанці дістала з Риму наказ спинити відїзд італійських кораблів до большевицьких чорноморських пристаней. Італійський корабель „Веста", який віз 4.000 ...оновий вантаж до Батуму, має негайно вернутись до Італії.

Говорять, що Італія рішена зовсім зірвати морські звязки зі СССР.

—o—

КИТАЙСЬКО-ЯПОНСЬКІ БОЇ.

Агенцію „Централь Нюс" повідомляють із Тайюану, що вчора велися нагальні бої на пограниччі Чагару. В районі Куан-лін і Лін-гію китайці стримали японський наступ. По обох сторонах є доволі великі втрати в людях.

Та сама агенція повідомляє, що китайська протилетунська артилерія зістрілила три японські літаки, які виконали рейд на Потін.

Після сокальських подій.

ПРОТЕСТНІ ЗБОРИ УКРАЇНСКОГО ГРОМАДЯНСТВА

Відомі події в Сокальщині, які спричинили масові репресії влади, викликали живу реакцію українського громадянства Сокальщини і Белзчини. Її виявом були збори представників нашого громадянства в **Сокалі** 19. липня ц. р. безпосередньо по кривавій масакрі з 12. липня, з осудом спричинників і домаганням потягнути їх до судової відповідальности. Відтак були масові збори з округи тартаківської волости в **Бобятині** 29. серпня та повітові збори в **Сокалі** 6. вересня і в **Белзі** 9. вересня ц. р. В міжчасі відбув інтервенції посол сокальської округи д-р Роман Перфецький і заст. голови УПР посол Володимир Целевич у воєводи Білика, начальника безпеки Харевича та в міністерстві внутрішніх справ. Була також у повітового старости п. Костоловського депутація зорганізованого українського громадянства повіту.

Всі згадані вище збори відбулися в повному спокою і на них принято **одноголосно** резолюції, в яких ствержено, що з одиничними і відокремленими актами особистого терору невідповідальних одиниць у Бобятині і Солі зорганізоване українське громадянство і Сокальщини і Белзчини не тільки не має нічого спільного, але теж їх осуджує як крайнє шкідливі, бо вони паралізують леґальну боротьбу українського громадянства за здійснення національних постулятів. Враз з цим всі повищі збори запротестували якнайрішучіше проти застосовування владою в сокальськім і белзькім повіті кругової відповідальности супроти загалу українського громадянста за вчинки невідповідальних одиниць, при чому ствержено, що масові репресії влади були на цілому терені повіту, навіть у Белзчині, далекій від місця подій, та в таких селах Сокальщини, в яких навіть споралично не було якихнебудь нелеґальних виступів.

Побіч цих резолюцій ухвалили збори в Бобятині резолюції в земельній справі, а повітові збори в Сокалі, Белзі і Бобятині резолюції з зазивом до уряду негайно припинити масові репресії до заказу всяких імпрез на терені цілого сокальсько-белзького повіту включно. Вкінці ствержено, що дотеперішній двολітній період нормалізаційної політики не дав позитивних успіхів з вини урядових кол та з причини протиукраїнського наступу зорганізованого польського громадянства в краю.

В Бобятині побіч резолюцій у **земельній справі** ухвалено вислати негайно меморіял до Міністерства земельних реформ з протестом проти невпинного переводження в Бобятині кольонізації тамошнього двірського обшару кольоністами виключно із західних польських повітів львівського воєвідства, не зважаючи на всі дотеперішні протестаційні заходи в повітовім старостві та у воєвідстві. Цей меморіял негайно підписано і вислано. В ньому вказано **на катастрофальне роздріблення селянської посілости Бобятина, де на 1131 душ населення аж 857 душ, себто три четвертини загалу населення живуть на беземельних, карловатих і малорільних господарствах.** До цього меморіялу долучено відповідні посвідки та поіменний спис власників господарств з кількістю посіданого ґрунту й осіб.

Вся повища акція в обороні українського населення повіту виказала наглядно, що воно в дійсности не мало нічого спільного ані з убивством Дризни й пораненням Харчуна в Бобятині, ані з петропавлівськими подіями в Сокалі, анонімними погрозами і смертю Душки, яка, як показується, не мала ніякого звязку з тими подіями і була актом особистої пімсти його власних „камратів" з ріжних його ножівничих виступів. Тут з прикрістю приходиться ствердити, що досі привернено тільки діяльність безпідставно завішених 6-ти читалень „Просвіти" в Белзчині й частинно виевакуовано поліційні кадри з сіл. Також ріжні адміністраційні кари ще далі не перевелися і ріжні імпрези наших культурно-освітних організацій дальше заборонювані, хоч польським організаціям дозволяють відбувати всякого роду імпрези.

На згаданих зборах реферували: в Бобятині пос. д-р Перфецький та адв. Осип Демчук, промовляли в дискусії пп. Микола Марцинюк, адв. д-р Лев Хомінський і Р. Новосад; у Сокалі реферували пос. д-р Перфецький і ред. З. Пеленський, у дискусії промовляли пп. Матвій Вавриньчук з Горбкова, Нестор Дмитерко з Нисмич, о. Іван Кашубинський з Угринова, Петро Воробець з Хоробрoва, Микола Вареница з Ниновичі, дир. Юрій Шепорович з Сокаля, Н. Шкланка з Комарова, Гнат Цар з Добрачина, о. Кулинич з Розджалова, д-р Лев Хомінський та о. декан Стефан Ничай зі Сокаля; в Белзі реферував пос. д-р Перфецький, у дискусії промовляли о. Ріпецький з Лісок, о. Гаук з Варяжа, о. Менцінський з Ванева, о. Жук з Зужеля, Йосиф Павлюк з Белза, Н. Жюн зі Сокаля, Микола Заліський з Переводова й Андрій Щудло з Лісок.

Алькоголь і тютюн спиняють умовий розвиток людини.

Чехословаччина в жалобі.

Перевезення тіла Масарика з Лян на празький замок, що мало відбутися мин. четверга, відложено на пятницю пополудні. Перед замком у Лянах згромадилися в четвер десятки тисяч людей. В празькім замку приготовляють салю, де від суботи до дня похоронів буде виставлене тіло Масарика. На суботу пополудні заповіджено 2-мінутову мовчанку й припинення всякого руху на знак жалоби.

—o—

Не можуть найти виновників

бомбових замахів у Парижі.

Під замітом участи в бомбових замахах у Парижі арештовано анархіста Тамбурінія, але він виказав своє алібі. Слідство в інших напрямах також не дало ніяких вислідів.

І НА ПРОВІНЦІЇ БОМБИ.

В одній фабриці пуделок у Марсель, яка унерухомлена з огляду на страйк, хтось підложив бомбу, яка зрештою не вибухла, лише спричинила пожежу. Поліція енергійно шукає людей підозрілих у тому замаху.

Бельгійська поліція веде розшуки в анархістичних кругах, щоби провірити інформації закордонних часописів немовби ініціятива замаху на будинок союзу промисловців у Парижі вийшла з Брюсселі.

При Тамбурінію найдено багатий матеріял, який передано судові.

Анґлія і Франція понидають контролю еспанських берегів.

Райтер повідомляє, що Велика Британія і Франція рішили покинути виконування морської контролі еспанських берегів. Оба уряди прийшли до переконання, що кораблі заняті виконуванням контролі повинні бути призначені до важнішої справи, а саме до поборювання піратства на Середземнім Морі. Систему обсервації при помочі міжнародніх контрольорів у пристанях і на кораблях залишать дальше. Обі держави рішили це без скликування комітету неінтервенції, бо вважають, що як держави, які самі цю контролю переводять, мають повне право рішати про призначення своїх кораблів. Неінтервенційний контролі буде підчинений тільки французько-еспанський кордон.

—o—

НОВИНКИ.

— **Найсолідніші футра тільки у Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3. I., телефон 254·46.**

— **Заходом філії С. У.** відбудеться у віторок дня 21. вересня ц. р. в год. 7. вечором, реферат Вп. п Олени Субтельної-Штогрин, делегатки С. У. з Філядельфії в Америці. Цим цікавим рефератом починаємо цикль рефератів і звертаємося до всіх членів С. У., щоб численно прибули. Гостям раді! Відтепер відбуватимуться реферати, кожного вівтірка в год. 7. вечором у домівці С. У. при вул. Сикстуській 46. **Виділ.**

— **Що діється у Крилосі?** Нас повідомляють, що Управа Столових Дібр Митрополії приступила вже до прикривання фундаментів княжої катедри на зиму, до часу підняття дальших робіт у черговому році. Тому тепер можна буде оглядати лиш цікавий терен колишньої столиці з його могутніми укріпленнями.

— **Хто черговий?** Поширена археольогічна праця Музею Наукового Товариства ім. Шевченка в терені добула багато нових, цінних для української науки матеріялів, але водночас спричинила і брак відповідної кількости габльот в археольогічному відділі цьогож музею. Зрозумів це на днях п. Юліян Глушевський, власник складу футер у Львові при пл. Капітульній ч. 3. і поставив своїм коштом у згаданому відділі одну нову габльоту, за що Управа Музею НТШ складає йому на цьому місці щиру подяку.

— **Українська преса на париській виставі.** Українське Т-во Прихильників Ліги Націй влаштовує український відділ преси на світовій виставі в Парижі. Бібліотека ім. С. Петлюри передає для вистави всі періодичні видання. Таких видань є вже 130 назв. Тому, що не всі видавництва надсилають до бібліотеки свої органи, просимо редакції всіх видань, що не присилають їх до бібліотеки, надіслати негайно бодай по одному примірнику на адресу бібліотеки, щоби вмістити їх на виставу. Цю нагоду треба використати негайно, бо ні в одному павільоні не видно українського друкованого слова. Адреса бібліотеки: Bibliotheque Ukrainienne S. Petlura 41, rue de la Tour d' Auvergne. Paris 9. France.

— **Нова радіостація.** Польське Радіо має вибудувати в Глубокому, 200 км. на північний схід від Вильна, переказову радіостацію. Нова радіостація буде поборювати большевицьку пропаганду з Минська.

— **Урядничі аванси.** Як повідомляють з Варшави, з днем 1. січня нового року будуть переведені аванси в державній службі. Аванси обіймуть головно нижчі групи платень, а перш усього тих урядовців і нижчих державних службовців, яких наслідком нереклямування зачислено до нижчої категорії від тої, до якої перше належали. Авансуватимуть також урядовці в державних підприємствах і обезпеченевих установах.

— **Вийшли на волю.** До Стрілиск Нових пов. Бібрка вернулися із вязниці в Ходорові Федь Децун і Павло Баковський, де просиділи три місяці у слідстві у звязку із Зеленосвяточними подіями. З бережанської вязниці вернувся Олександер Штурипіта і Стефан Баковський, де сиділи по 6 місяців.

— **Хто виграв на льотерії?** Стала денна вигра 5.000 зол. на ч. 7146; 15.000 зол. на ч. 108215; 10.000 зол. на чч. 6129, 26993, 64459, 144694; 5.000 зол. на чч. 47034, 50001, 89099; 2.000 зол. на чч. 4996, 7275, 8306, 52602, 53387, 111170, 116701, 157325, 186413; 1.000 зол. на ч. 8273, 10997, 16547, 28540, 39959, 40359, 44271 53373, 71992, 74185, 74888, 87544, 89520, 89926 96267, 97169, 100559, 102160, 102495, 118520, 12237, 129181, 131640, 131708, 134654, 136677, 157402, 161384, 162774, 174600 177537, 180142, 183244, 190630.

— **Доповняючі іспити зрілости.** Кураторія львівської шкільної округи повідомляє, що доповняючі іспити зрілости для осіб, які хотять доповнити одержані свідоцтва зрілости, зачнуться 22. ц. м. в I. державній гімназії у Львові.

— **Політичні процеси.** Перед судом присяглих у Львові відбуваються два політичні процеси. Водному на лаві обвинувачених засідає 22-літній Василь Ледвій з Камінки Стр. під закидом приналежности до КПЗУ. В другому є обвинувачений Михайло Івашин з Мальчич, що 13-літньому хлопцеві дав летючку про Біласа і Данилишина.

— **Доплати за лікарську поміч у суспільних обезпечальнях.** У звязку з масовими занедужаннями з початком холоднішої пори з компетентної сторони пригадують, що члени обезпечальні обовязані до таких доплат: 1) за кожну лікарську пораду по 20 сот., 2) за кожний лікувальний захід по 10 сот., 3) за кожний лік по 10 сот. і 4) за кожний медичний специфік по 30 сот. Не побирається ніяких доплат: а) від хорих і нездібних до праці довше як 4 тижні і членів родин военних інвалідів; б) коли недуга повстала через випадок при праці; в) від осіб, що мають право до чинитьб; г) від осіб, що нездужають фаховою хоробою; ґ) від осіб, за які цілу вкладку платить працедавець. Крім того не береться доплати від усіх обезпечених за: 1) хіруртічні заходи, 2) розпізнавчі заходи, 3) насвітлювання лямпою дітей до 3 літ, 4) охоронне щіплення, 5) за лікарські поради в таких недугах: заразливі хороби, всі хороби дітей до кінця 3-го року життя, гострі умові хороби, інші гострі хороби та наглі випадки.

— **Львівська хроніка.** На Янівському цвинтарі повісився на дереві 32-літній Александер Мозірер, робітник фабрики „Контакт". — На вул. На Байках під колеса таксівки дістався М. Ігнатович, що їхав мотоциклем.

— **Любовна трагедія.** При вул. Жеромського в мешканні друкарського працівника Гаврилова застрілився 31-літній абсольвент гімназії Олександер Гофрик. Він залюбився в 23-літній студентці фільософії Марії Гаврилів, але родичі обох спротивилися його женячці, тому що не мав ніякого заняття. Особливо противний був його намірам батько, власник кількох камениць, що намовляв його взятися до праці та пошукати собі багату панну. Колисьтут молодий Гофрик прийшов до мешкання Гаврилівної і коли дівчина заявила, що не хоче його знати, він добув револьверу і хотів її застрілити та себе. Вона врятувалася, сховавшись під стіл, а тоді він відобрав собі життя.

— **Штучні зуби причиною смерти.** У Станиславові померла 47-літня Анеля Дмитрик серед познак затроєння. Ці прояви виступили особливо в роті, де Дмитрикова мала штучні зуби, виконані з металю, що заступав золото.

— **Краєва хроніка.** В Моршині помер на серцевий удар б. староста в Чорткові, а давніше віцестароста у Стрию Авґуст Зґода. — В Жовкві 17-літній шлюсарський учень Тадей Ленартович, відкручуючи жарівку, доторкнувся рукою оправки так нещасливо, що впав трупом, поражений електричним струмом.

— **Зміни старостів у тернопільському воєвідстві.** На терені тернопільського воєвідства відбудуться такі зміни на становищах старостів: На місце перенесеного в нечинний стан зборівського старости Р. Кульпінського прийде віцестароста камінецький Казимир Павліковський. Підгаєцького старосту Вл. Сардецького перенесли на становище старости щучинського до Граєва. Його місце обійме Юрій Сухарський, дотеперішній скалатський староста. До Скалата прийде на старосту Т. Рутковський дотеперішній віцестароста в Тернополі. Золочівський староста Ян Плахта міняється місцем з чортківським старостою д-ром Я. Качковським. Тернопільським віцестаростою має стати д-р Ст. Зайонц, дотеперішній збараський віцестароста.

— **Присуд апел. суду на Хасклевича.** Варшавський апел. суд проголосив присуд у справі Юдки Хасклевича, вбивника вахмистра Буяка. Апел. суд анулював смертний присуд і замінив його на досмертну вязницю.

— **Трагічний кінець бандитів.** Після вбивства поліціянта Яна Куніка в Липниках коло Динова березівського повіту стверджено, що стріляли два кримінальні проступники, Йосиф Вельц, який втік із ряшівської вязниці, та Ян Качмарчик. Підчас облави поліція попала на їх сліди в селі Забратівці ряшівського повіту. Бандити схоронилися до одної стодоли, звідки почали стріляти до поліційного відділу. Поліціянти відстрілюючися кинули до стодоли ручну гранату, щоби спричинити вогонь і приневолити бандитів вийти з будинку. В часі пожежі оба бандити згинули.

— **Перейшов на жидівське.** В Ковлю велике враження викликала справа Стефана Харкевича, який перейшов у Кракові на жидівську віру, щоб оженитись з Хавою Гінцбург, мешканкою містечка Ратне.

— **Книжкова продукція Чехословаччини** в 1935. р. (за 1936. р. статистики ще нема) значилася числом 7678 книг (1934. р. було 7922). Чеських і словацьких книг було 5159, німецьких книж. одиниць є 999, мадярських 172, „подкарпаторуських" 20, російських 45, українських 18, польських 18, лужицько-сербських 2, латинських, романських, англійських та ін. 166. Мап видано 75, нот 886. На чеську або словацьку мову переложено 593 творів. Перекладів іншими мовами 100.

— **Ріжні вістки.** Підчас дефіляди полевих відділів у Кельні, що її відбирав ґенерал Фріч, завалилася трибуна, на якій находилося 7.000 осіб. Кількадесять осіб потовклося. — Біля Ліми впав пасажирський літак, причому згинуло 8 осіб.

— **Метеор.** В околиці Казані впав метеор у супроводі гуку, що тревав чотири мінути. Один відломок метеору ваги 54 кг., що зарився півтора метра в землю, добули.

— **13-та дитина.** У французькому селі Сен Бруї ле Фосе подругам Бруяр уродилася 13-та дитина. Хресним батьком хлопчика буде сам президент Франції Альберт Лебрен, а хреститиме епископ Шоле. Батьки дитини ще дуже молоді. Мати має щойно 34 роки.

СТУДЕНТСЬКІ СПРАВИ.

ІНФОРМАЦІЇ ПРО СТУДІЇ В КАТОЛИЦЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ В ЛЮБЛИНІ.

Є це приватний університет, удержуваний коштом католицького епископату, з повними правами державних університетів. Має покищо 4 виділи, а саме:

I. **Два богословські факультети:** 1) теольогічний і 2) канонічного права, призначені **тільки для священників,** які по скінченні духовної семинарії присвячуються вищим богословським студіям. Священники - студенти мешкають в окремому конвікті, студії тривають 3—5 роки. Оба богословські виділи надають абсольвентам ступінь ліценціята і доктора. Під цю пору студіює тут тільки один священник греко-катол. обряду який виконує рівночасно душпастирські обовязки для української греко-катол. кольонії в Люблині і відправляє богослуження в церкві св. Йосафата при вул. Зеленій. З уваги на те, що цей священник буде тут ще тільки один рік, булоб дуже вказане, щоб з котроїсь галицької дієцезії вислано в цьому році знову одного священника на студії до Люблина, щоб люблинська гр.-кат. громада (кольонія) не залишилась на будуче без священника.

II. **Два світські виділи:** 1) права й суспільно-економічних наук (поділений на 2 секції: права й економії) та 2) гуманістичних наук (з групами: фільософії, польської клясичної і французької фільольогії та педагогіки). Оба

світські факультети надають диплом магістра, який має в Польщі ті самі права, що диплом державного університету. Вимоги прийняття такі, як у державних університетах, тільки нема вступних іспитів ані лікарських оглядин, ні інших обмежень. Приймають християн без огляду на віру, також православних.

Подання про прийняття слід складати особисто в часі до 15. IX. і від 1. до 2. жовтня ц. р. на спеціяльних друках. Потрібні документи: 1) свідоцтво зрілости (оригінал), 2) метрика, 3) свідоцтво моральности, коли була перерва в студіях, 4) військові документи, 5) три фотографії (37×52), 6) посвідка, що вплачено зол. 110.— Оплата за 1. рік враз із вписовим зол. 265.—

Інформації з надісланням почт. марки подає: Євген Мороз, студент прав, Люблин, Університет, вул. Алеє Рацлавіцке.

Приняти можуть винятково і по речинці вписів (важне для тих, що їх не принято в інших університетах).

ПРО АГРОНОМІЧНІ ТА ЕКОНОМІЧНІ СТУДІЇ В ЛЮВЕІ (БЕЛЬГІЯ).

У звязку з проголошенням конкурсу на стипендії на агрономічні й економічні науки (в лювенському університеті, Бельгія) Стипендійним Комітетом при Т-ві „Сільський Господар" подаю до відома, що Агрономічний Інститут при лювенському католицькому університеті має отсі відділи спеціяльности: 1) загально-рільничий, титул — інжиніра по 4-ох роках; 2) хемічний, титул — інж.-рільника по 4-ох роках; 3) рільничої індустрії, титул — інж. рільничої індустрії по 5 роках студій; 4) лісово-водний, титул — інж. агр. вод і лісів по 5-ох роках; 5) кольоніяльний, титул — інж. агр. кольоніяльних наук по 5-ох роках; 6) рільничої інжинірії (рільнича механіка, конструкції, гідротехніка іригації, дренування, меліорації і т. п.) титул — інжиніра тих наук по 5-ох роках; 7) городничий, титул — інж. городника по 5-х роках; 8) загально-рільничий, титул — магістра рільничих наук по 5-ох роках.

Економічні науки в лювенському університеті можна студіювати у ВТШ, яка має такі відділи спеціяльности: 1) загально-торговельний, 2) фінансово-банковий, 3) консулярний, 4) економічний, 5) кольоніяльний. Студії тривають 4 роки у всіх відділах і дають титул ліценціята (магістра). Можна робити докторат. Ті, що мають уже академічний титул (як: м-р прав, інжинір, д-р відповідних наук і т. д.), можуть студіювати політичну економію в Інституті Політичної економії при лювенському університеті. Студії тут тривають 2 роки і ведуть до диплому м-ра політ. економії. Можна промуватися з цих наук на доктора.

Лювенський Університет має два мовні відділи (два повні університети в дійсности): французький і нідерляндський (фламандський).

Матура (старого типу) вистачає, щоб бути приятим на повищі студії.

Українські студенти, стипендисти Українсько-Голяндського Стипендійного Комітету, будуть жити в акад. домі бельгійських студентів „Колегії Св. Белярміна" в Лювені.

Інж. А. Кішка.

---o---

Дописи.

ЛЬВІВЩИНА.

Вдатна імпреза в Пустомитах. Читальня „Просвіта" в Пустомитах улаштувала для своїх членів 12. ц. м. чайний вечір, що пройшов з великим моральним і матеріяльним успіхом серед святочного настрою. Жіноча секція гостила своїх гостей ріжними присмаками і чаєм. З біленьких стін, прикрашених вишивками і зеленню, повагом гляділи на зібраних Шевченко, Шашкевич і Франко, що їх дух витав над усіми. Всі відчували й розуміли, що є членами великого народу і які завдання мають супроти Батьківщини. Велике одушевлення між присутніми викликала сердечна промова і теплі слова о. пароха Слижа, якими загрівав людей до праці над собою і своїми дітьми у своїх національних установах. Опісля орхестра відограла кілька патріотичних пісень. Серед бадьорого настрою і співу пісень минав скоро час. Присутні переконались, як гарно можна забавитись і без алькоголю. З чистого доходу призначено частину на сплату довгу за дім, а частину на наші рідні установи, як „Рідна Школа" й ін.

Учасник.

РАВА РУСЬКА.

Районовий попис дитячих садків. Заходом Повітового Союзу Кружків „Рідної Школи" в Раві Руській уладжено в дні 29. 8. п. р. у Щевиці районовий попис дитячих садків, у якому взяли участь діти з садків із Щевиці, Василева Вел., Річиці й Корчмина. Не зважаючи на непогоду, в пописі взяло участь коло 200 дітей із згаданих місцевостей та к. 3.000 громадян з довколичних сіл і відпоручник Повітового Союзу Кружків п. Совик Степан з Рави Руської. На програму попису зложилися вправи, декламації, пісні, танки і сценічні картини. І так діти з садка у Річиці під проводом провідниці п. Литвин Осипи виконали вправу прапорцями до пісні „Гей не спати і дармувати", танок „Катерину" і „Гуцулку" та сценічну картину „Малі козаки". Діти з Корчмина під проводом провідниці п. Предунівної Катерини — національний танок, вправу до пісні „Боже Великий" та сценічну картину „Дитячий сон". Діти з Кревиці під проводом провідниці п. Криси Евгенії вправу вільноруч, відспівали „У горах Карпатах", „Ой піду я по плаю" та віддеклямували „Що діти знають", „Україно" і „Я дитина українська". Діти з Василева під проводом провідниці п. Чичкевич Анастасії виконали лиш одну вправу та деклямацію „Слово української дитини" і „Україна", бо не всі діти приїхали на попис через зливний дощ. Назагал усі точки виконала дітвора дбайливо, за що провідницям належиться повне признання. Такі районові прописи слід на будуче організувати частіше тому, бо вони найкраще поширюють поміж громадянством значіння Рідної Школи взагалі та зокрема значіння дитячих садків і дають змогу прослідити вислід праці провідниць. Але такі пописи треба організувати в початках місяця серпня.

ТУРЧАНЩИНА.

Районове сокільське свято. В дні 5. п. м. відбулося в Турці н. Стриєм районове сокільське свято. Сама сокільська організація в турчанському повіті малочисельна. Істнують тут тільки три гнізда: в самій Турці і далеких селах Терпів та Бусовиська, які належали до зліквідованого тепер старосамбірського повіту. Ці два села належать до найкраще зорганізованих сіл повіту, але організаційно вони в огляду на віддаль дальше тяготіють до Старого Самбора. Не зважаючи на це, гнізда цих сіл взяли участь майже в цілости в сокільськім святі в Турці і цим причинилися до звеличання і спопуляризування сокільської ідеї серед турчанського громадянства. Програма свята була дуже багата. Рано відбулася Служба Божа з принагідною проповідю. Опісля був похід на площу вправ, взірцево зорганізований. Пополудні відбувся руханковий попис, до якого стануло 50 побратимів, 40 посестер і 20 учасників. Свято отворив голова гнізда в Турці п. Горечко Андрій, який своєю бадьорою промовою відразу викликав відповідний настрій у всіх учасників свята. По звітах і піднесенні прапору під звуки сокільського гимну почалися привіти від Товариств та інших гнізд. Зокрема склав привіт від гнізда в Самборі м-р Антін Сілецький. Потім була дефіляда перед старшиною окр. гнізда і делегатами поодиноких товариств. Після того побратими виконали гарно вправу „Зрив" і інші, посестри „В лісі літом", а учасники вправи на дручниках. Слід підчеркнути, що вправи були дуже добре вивчені і тому випали ефектовно. Ентузіястичними оплесками нагородила публика побратимів з Бусовиськ за вежі та побратимів з Терпова за трійкові вежі. Треба признати, що ця точка була найкраща. Менше вдатно, але не менш гарно й ефектовно випали вправи з 1936 р. „Будуймо" побратимів з Бусовиськ і Турки та жіночі вправи з 1936 р. посестер з Бусовиськ. З легкої атлетики були скоки вдалечінь. Найкращий осяг (4.90 м.) припав Шпортакові зі Сколього. Свято закінчив короткою промовою п. Горечко. Публики, як на турчанські відносини, було дуже багато. Одначе з жалем треба ствердити, що майже вся ця публика була замісцева, зате громадянство самої Турки участи в святі не взяло.

Гість.

СТАНИСЛАВІВ.

Театр Йосифа Стадника — сеніора. Театр Й. Стадника перебував у Станиславові кілька днів, здобуваючи для себе повне признання від усіх. І як кожний з наших театрів має „щось" своєрідне, наприклад: „Тобілевич" — оригінальні українські оперетки, „Заграва" — пробує ставити драму, так і театр Стадника здобуває собі публику доброю опереткою з настроєвою музикою та сентиментальним і повним гумору лібреттом. Нема потреби братись „рецензувати" оперетки Штравса („Манон") чи Герве („Нітуш"). Імена авторів та успіхи на заграничних, тепер і на українській сцені, говорять самі за себе. Треба тільки підкреслити, що ці оперетки добре виведені і що дир. Стадник, як режисер, таки в нас ще не знайшов свого наслідника, хоч зпід його руки вийшли майже всі наші сили молодшого покоління. Тону цілій оперетці надає наша знана артистка Стефа Стадниківна, що своїм гумором, безпосередністю та легкістю викликує бурю оплесків. Вона в деяких моментах нагадує фільмову артистку, головно в куплетах і балетних партіях. Коротко сказавши: Стадниківна має свій „стиль" і свій „клімат". У „Манон" збирала лаври Софія Стадникова. Про її гру можна висловлюватись тільки в суперлятивах. З мужеських сил симпатично презентується Гегяс, що своїм мельодійним голосом викликує зідхання слухачок. Його голос сильний і чистий, та вимагає ще доброї школи, щоб міг заблиснути цілою своєю повнотою. Шафаровський — знаменитий. Чи як органіст („Нітуш"), чи як „приятель дому" („Манон"); усе цікавий, новий. У характеристичних ролях Й. Стадник уміє заграти знаменито; додержує йому кроку Мельник. До успіху театру причинюються у великій мірі декорації В. Бобинського та орхестра під проводом молодого композитора Ваки.

б. жар.

---o---

Спорт.

СПОРТОВІ НОВИНКИ.

Україна виїздить цієї неділі до ярославського Огніска на мистецькі змагання. Метч буде направду важкий, одначе віримо, що наша дружина доложить усіх зусиль, щоб вийти із цих змагань переможцем та переломити той якийсь дивний пех, що переслідує нашу дружину від довшого часу.

Легкоатлетичні змагання. У дні 26. ц. м. відбудеться на площі Сокола-Батька легкоатлетичний двометч у мужеських і жіночих конкуренціях між сокільською репрезентацією і К. Л. К. Ближчі подробиці подамо у чергових числах.

В суботу й неділю грає товариські змагання у Львові Погонь із Гапоелем з Тель-Авів (Палестина). За мистецтво Окружної Ліги відбудуться ще такі метчі: РКС — Погонь І В. (як передметч), Ресовія — Лєхія і Чорні — Гасмонея. У Дрогобичі гратиме Юнак — Польонія, у Стрию Погонь — II. Сокіл.

Степ — Луг. Змагання за мистецтво Ц.кляси між цими дружинами відбудуться в Луговому Городі при вул. Вулецькій. Початок в год. 15.30.

Успіхи Довбуша. В останніх часах дружина Довбуша (Чернівці) дещо поправилась та осягнула кілька успіхів. У мистецтвах дивізії Ц осягнув Довбуш такі вислідди: Довбуш — Стадіюл Бакан 3:3 і Довбуш — Макабі 1:1.

Ужгородська Русь займає по останніх метчах третє місце в табелі своєї дивізії з 4 пунктами здобутими і 2 страченими.

Протест Варти (Познань) проти висліду і переведення змагань із львівською Погонею Виділ гор. Ліги відкинув. Грача Погоні Нехцьола (Майовського) покарав Виділ двотижневою дискваліфікацією.

Стадіон на 405 тисяч глядачів збудують у найближчому часі в Нірнберзі (Німеччина). Буде це значно більший стадіон від стадіону олімпійського, який міг помістити „тільки" 100 тисяч видців.

---o---

Нові книжки і журнали.

RUCH SŁOWIAŃSKI. Lwów 1937. R. II. Nr. 8.

WIADOMOŚCI KOMITETU ORGANIZACYJNEGO UNJI CZYNNEJ POLITYKI GOSPODARCZEJ. Warszawa 1937. Nr. 1.

PION, tygodnik literacko-społeczny. Warszawa, 2. i 9. września 1937. R. V. Nr. 35 i 36.

Bohdan Hordyński, lekarz: HYPERICUM PERFORATUM I SYMPHYTUM ASPERUM W LECZENIU WRZODU ŻOŁĄDKA. Odbitka z „Archiwum Medycyny Biologicznej". Warszawa, 1937.

Inż. Marcin Maślanka: NIEBEZPIECZEŃSTWO TECHNIKI I CYWILIZACJA PRZEMYSŁOWA. Legenda XX. wieku. Lwów, 1937.

Inż. Tadeusz Wereszczyński: DWA POSTULATY WOBEC ZAGADNIENIA PRZYSZŁEJ ORDYNACJI WYBORCZEJ. (Szkic dyskusyjny). Lwów, 1937.

Театри.

Великий Театр:

Субота 18. IX. год. 8. веч. „Король волоцюг".

Неділя, 19. IX. год. 3.30 попол. „Король волоцюг"; год. 8. веч. „Король волоцюг".

Понеділок 20. IX. год. 8. веч. „Король волоцюг".

Театр Ріжнородностей:

Субота 18. IX. год. 8. веч. премієра: „Де чорт не може".

Неділя 19. IX. год. 8. веч. „Де чорт не може".

Понеділок 20. IX. год. 8. веч. „Де чорт не може".

Український Народній Театр ім. І. Тобілевича:

СТАНИСЛАВІВ:
18. IX. Орленя.
19. IX. Шаріка.
20. IX. Під кураторією.
21. IX. Ніч під Івана Купала.

Білети на всі вистави можна вже набувати у Базарі.

ГАЛИЧ:
22. IX. Циганський барон.
23. IX. Муж двох жінок.
24. IX. Дівча з Маслосоюзу.
25. IX. Княжна чардаше.
26. IX. Шаріка.

З Галича їде театр до Ходорова, Жидачева, Рогатина і Березежан.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ЖУРАВНО:
18. IX. Гими нужди.

СТРИЙ:
19. IX. Хмара.
20. IX. Маруся Богуславка.
21. IX. Ніч під Івана Купала.

Вистави відбудуться в Німецькім Домі, бо в салі Нар. Дому грає кіно.

Український Молодий Театр „Заграва".

НАДВІРНА:
18. IX. Муравлі.

БИТКІВ:
19. IX. Трафіка пані ґенераловоі.

КІНА.

АПОЛЬО: „Володар".
АТЛЯНТИК: „Тайна жовтого міста".
ВАНДА: „Антін Адверз", „Віскі і долари".
ҐРАЖИНА: „Ординат Міхоровський", „Прокажена".
ЕВРОПА: „Один поверх вище".
КАСИНО: „Кінець пані Чені".
КОПЕРНИК: „Знахор" на осн. повісти Доленги-Мостовича.
МАРУСЕНЬКА: „Приречення".
МЕТРО: „Чорні рожі", „Вапусь" із Димшою.
МІРАЖ: „Пенні".
МУЗА: „Відень-Льондон".
ПАКС: „Королева джунглів".
ПАЛЯС: „Трафальгар".
РІЯЛЬТО: „Матура".
РАЙ: „Тато жениться".
СВІТ: „Клопоти спортовця" і ревія.
СТИЛЕВЕ: „Право молодости" і ревія Рефрева.
ТОН: „Шаржа легкої бригади".
УТІХА: „Орел летить до Китаю", ревія „Торги життя".
ХИМЕРА: „Зрадник" (уперше у Львові).

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Китай".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Субота, 18. вересня 1937.

БЕРЛІН 14.15, 15.00 Розр. музика, 19.00 Розр. музика, квінтет, 20.10, 21.00 Весела; БІЛГОРОД 20.00 Російські пісні, вика, 21.00 Симф. джез, 22.00 Орг., 17.00, 20.30, 21.00 Орх. концерт, 22.20 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 12.05 Спів, 17.00 Сальон. музика, 18.30, 19.00 Циг. музика, 19.45, 20.00, 21.00 Оперетова музика; ВІДЕНЬ 13.10 Концерт, 14.00 Співає Міліца Коріюс, 19.25, 20.00, 21.00 „Циганське кохання" оп. Легара, 21.40 Нові нім. пісні; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 14.00, 16.00 Концерт фільг.; КОШИЦІ 18.00 Для Закарпаття; МІЛЯНО 20.40, 21.30 Розр. музика, МІНХЕН 12.00 Концерт із Байройту, ка, 22.00 Комедія, 22.40 Танк. музика; 14.25 Розр. концерт, 20.10, 21.00 Веселий вечір, 22.30 Танк. музика; РАДІО ПАРІ 19.15 Спів, 19.45 Форт., 20.30, 21.00, 22.00 Фестіваль Равеля; РИМ 17.15 Танк. музика, 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00, 24.00 „Таїс" оп. Масенета.

Неділя, 19. вересня 1937.

БЕРЛІН 18.00 Розр. концерт, квінтет, 20.00, 21.00 Любовні сцени з опер, БІЛГОРОД 21.20 Орх. концерт, 22.20 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 12.30 Орх. концерт, 15.50, 21.30 Циг. музика, 18.30 Сальон. музика, ВІДЕНЬ 13.05 Веселі віденські мельодії, 15.40 Концерт квартету, 18.00 Альпейська нар. музика, спів, 21.10 Настроєві віденські образки, музика, спів, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 14.00 Авд. для дітей, 14.30 Весела авд., 15.30 Спорт і розривка, 17.20 Пісні і поезії, КОШИЦІ 17.35 Для Закарпаття, нар. пісні, хор, МІЛЯНО 17.15, 18.00, 19.00 „Ля реджіна дель Фонографо" оп. Льомбарда і Джільбляса, 21.00, 22.00, 23.00 Твори Дж. Муле інстр. музика, спів, МІНХЕН 15.00 Казка для дітей, 16.00 Розр. концерт, Вайль кольоратур. сопр., 20.00, 21.00, 22.00 „Сила долі" оп. Вердія, ПРАГА 16.00 Концерт військ. орх., 17.35, 18.00 Концерт фільг. орх., музика, спів, 19.05 Галевий вечір, 21.25 Чеська оп. музика, 22.35 Джез, РАДІО ПАРІ 18.00 Орх. концерт, 20.15 Пісні, 20.30, 21.00, 22.00 Театр уяви, РИМ 20.40 Розр. музика, 21.00 Комедія, 21.30, 22.00 Розр. концерт.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 18. вересня 1937.

6.15 Ранішня пісня, 6.18 Руханка, 6.38 Музика з гр. пл., 7.00 Ранішній денник, 7.10 Музика з гр. пл., 8.00 Авд. для шкіл, 11.15 Для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.40 Польонези, гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Осіннє гноєння сіножатей і пасовиск, 12.25 Концерт військ. орх., 14.00 Концерт бажань, 14.53 Наша програма, 15.00 Концерт бажань, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Ми також улаштовуємо концерт, авд. у виконанні дітей, 16.30 Сонати на віол. і форт., 17.10 Суїти Чайковського та Сібеліюса, орх., 17.50 У замку Завіши Чорного, 18.00 Суспільна гутірка, 18.05 Ґлєзунов, з гр. пл., 18.25 Актуальна гутірка, 18.40 Програма на завтра, 18.45 Спортові вістки, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Гірник у пісні, словно-муз. авд., хор, 19.40 Актуальна гутірка, 19.50 Спортові вістки, 20.00 „Були й будуть" — про Марію Родзевич, 20.45 Вечірній денник, 21.05 Розр. концерт, квартет ревелерсів, форт., 21.45 Огляд видань, 22.50 Останні вістки веч. денника, огляд преси, метеорольоґ. комунікат, 23.00 Куток гумору, 23.05 Танкова музика з гр. пл., 23.10 Зразки промов, монольоґ, 23.20 Продовження танкової музики з гр. пл.

Неділя, 19. вересня 1937.

8.00 Сигнал часу, 8.03 Ранішній денник, 8.15 Для села: Хліборобська газетка. Ніколяї: Увертюра оп. „Веселі кумоньки з Віндсору", гр. пл., Як прокормити худобу через зиму, 9.00—11.00 Богослужения, опісля музика з гр. пл., 11.00 Орх. конц., 11. 57 Сигн. часу, 12.03 Іде осінь, конц. симф. орх., Шлемінська спів, 13.00 Фільм. огляд, 13.10 Оперет. мельодії, орх., спів, 14.40 „Пан Дамазій у міністра" фрагм. гуморески Брандовського, 15.00 Для села: Огляд ринків рільних продуктів, Ой личко, ой румяне личко, авд., Організація хліборобства його сила, 16.00 Концерт солістів: мецо-сопран, форт., 16.40 Анатоль Лядов, з гр. пл., 17.00 Підвечірок із радіовистави у Вильні; у перерві коло год. 17.55 Офіцина у Фльоренції, 19.00 Театр уяви: „Два несміливі" водевіль на осн. ком. Лябіша і Рене Кляра, 19.47 Репортаж, 20.00 Транс. із Цірку та Льозани: оркестра, форт., скрипка, Петер Віллі спів, муж. хор, 21.00 Політичний огляд, 21.10 Вечірній денник, 21.20 Клініка снів, словно-муз. гротеска, 21.20, 21.51 Спорт. вістки, 23.05 Танк. музика з гр. пл.

БІРЖА.

Львів, 17. вересня 1937.

Гроші.

Купно-продажа: Бельґи бельґ. 89·33, 89·90, доляри американські 5.29·30, 5.27·00, доляри канад. 5.29·30—5.27·00. Фльорени гол. 292·02—290·30, Франки фр. 18·03—17·53, Франки швайцарські 121·90—121·1., Фунти англ. 26·28—26·12, Гульдени данц. 100·20—99·80, Корони ч. 18·40—17·50, Кор. дан. 117·29—116·45 Кор. норв. 132·03—131·37, Корони шв. 135·48—134·50, Ліри італ. 23·50—22·60, Марки фінлянд. 11·62—11·20, Марки нім. 128·00 — 122·00, Шилінґи австр. 98·00—96·00, Тель Авів 26·20—25·90, Марки нім. срібні 134·00 — 128·00

Акції.

4 і пів проц. внутр. 55·60, 55·00, 56·00, 4 поз. інв. і ем. неност., 2 ем. 58·50, серія 62·75, 5 задізл. 61·75, 4 прем. доз. 38·75 консол. 58·25, 58·50, 58·25, дві ост. др.

Папери.

Банк Польський 105·75 Цукор 35·00, Вугіль 26·30, 26·50, Ліпьноп 32·50, Моджеін 9·75, Островець 26·25, Габербуш 44·00, 43.75,

Львів, дня 17. вересня 1937.

Звідомлення зі збіжевого ринку.

Ціни Центросоюзу, Львів, за 100 кг льоко вагон стація заладування.

Пшениця одн.	26·50—27·50
Пшениця зб.	25·75—26·75
Жито зб.	20·75—21·75
Ячмінь пашн.	17·00—17·50
Ячмінь 610	17·75—18·25
Ячмінь 680	18·50—19·00
Овес легко задощ.	17·50—18·00
„ незадощ.	19·00—20·00
Кукурудза жовта	23·75—24·00
Кукурудза червона	25·00—26·00
Ріпак	56·00—56·50
Вика темна нового збору	16·00—17·00
Вика сіра	15·00—16·00
Насіння льону	43·00—44·00
Гречка	15·00—16·00
Конопляне сімя	32·0.—33·00
Соняшникове сімя	35·50—35·25
Просо	15·00—16·00
Фасоля Корона руч виб. з міш.	49·00—50·00
„ Різен „ „	38·00—40·00
„ Шнадьцівка „ „	29·00—30·00
„ Цукрівка „ „	26·00—27·00
„ Краса рафована	22·00—23·00
„ Біла (ларбонен) раф	22·00—23·00

Пшениця дальше подешевіла на 50 грошів. Ціни інших продуктів незмінені. Тенденція на пшеницю слаба, на інші вдержана.

ЦЕНТРОСОЮЗ

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 17 вересня 1937.

1 кг. масла десер. бльок. без оп.	2·95 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. в опак.	3·00 зол.
молоко	16—17 сот
яйця	4—4·0 зол

Тенденція слаба на масло і молоко, на яйця вдержана.

ОПОВІСТКИ.

† В перші роковини смерти інж. Маріяна Козака відбудеться Богослуження за його душу дня 19. 9. 11. год. в церкві ОО. Редемптористів при вул. Зиблікевича. — **Мати і брат.** 1673

На Рідну Школу вложило Вп. Товариство „Дністер" квоту 50 зол. замісць квітів на домовину містопрезидента „Дністра" о. Пралата Пісецького.

АНТИКВАРНІ

ВЖЕ НАДІЙШЛИ всі книжки, що бракували в антикварні „Міль Книжковий", Баторія 6. 1666 2-3

НАУКА

ШКОЛА КРОЮ ЖІНОЧОГО, ведена паризьким моделістом ВІНДЕРОМ, дипльомованим у Парижі, Дрезні, Відні. Професор патронату. Приймає вписи, ціни низькі — **Львів, Оссолінських 12.** 1518 8—12

РІЖНІ

МЕБЛІ всілякого роду, догідні умовини „МЕБЛЬОСКЛАД", Казимирівська 25. 1632 1—2

НОВИНА ДЛЯ ПАНЬ. Віденське стриження з валочком 1 зол. Тривка ондуляція 5 зол. Сальон чесання пань — Сикстуська 8, в подвір'і. 1672 1—2

РОМАНОВА переробляє ковдри — три зол., Городіцьких 4. біля Ринку. 1365 3-5

ФОРТЕПІЯН першорядний 7¹/₄ продам на догідних умовинах. Райковський, Фрідріхів ч. 10. 1663 13-30

НА ОСІННІЙ І ЗИМОВИЙ СЕЗОН найкращі новини дитячої, жіночої і мужеської галянтерії купите найдешевше в коп. „Базар" у Львові, Руська 3. 6-7

КОВДРИ переробляю в одній дні за 3.50 Виробня ковдер, Кентшинського 4. 1568 3-2

МЕШКАННЯ

КІМНАТА, вхід з передпокою, скромна, до винайму одному або двом панам. Ліcна 16, м. 6. 1—1

ПРИЙМУ на мешкання ученицю або ученика, соняшний покій, здоровий харч, опіка старанна. Марка 7, II. поверх, двері 6, бічна Длугоша. 1650 2—2

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ДАЮ ДОБРУ нагороду за бюрову посаду у Львові. Зголошення в Адмін. під „М-р прав". 1670 1—2

КУПНО - ПРОДАЖА

МАШИНУ писальну Адлер українсько-польську, майже нову, продає Іванишин, Львів, Городецька 23. 1667 2-3

ВІДСТУПИМО книжки „Епілепсия" д-р М. Зеленський. „Нервиці реактивні" д-р Артвінський та інші. Проспекти висилаємо після одержання марки на порто. Зголошення Адміністрація „Діла" для „Б. К." 1669 1—1

КАМЕНИЦЯ нова, триповерхова, недалеко середмістя, дохід річний 10.850, довг Банку Господарства 12.000, ціна 95.000.

КАМЕНИЦЯ нова двоповерхова, околиця Листопада, довг 9.000, вклад 25.000.

ВІЛЛЯ нова, 4 кімнати кухня, комфорт, город, при трамваю, довг 5.000, вклад 17.000 — **продасть** бюро Андрія Савки, лоша Бернардинська два. 1674 1-3

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . зол. 0.35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках . зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . зол. 0.10
шукаючі праці . . . . зол. 0.05
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . . зол. 480.—
Остання сторінка 1/2 . . . . . . зол. 250.—
Остання сторінка 1/4 . . . . . . зол. 130.—
Остання сторінка 1/8 . . . . . . зол. 70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик — Видає Видавнича Спілка „Діло". — В друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.